

L E G E
privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto
pentru prejudicii produse de vehicule

* * *

C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea I
Obiectul și domeniul de aplicare al legii

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

Articolul 2. Domeniul de aplicare

Articolul 3. Definiții

Articolul 4. Obligația de asigurare de răspundere civilă auto

Articolul 5. Controale privind asigurarea

Articolul 6. Exigențele față de asigurătorul de răspundere civilă auto

Articolul 7. Reprezentantul de despăgubiri

Secțiunea II
Contractul de asigurare obligatorie
de răspundere civilă auto

Articolul 8. Încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

Articolul 9. Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto. Termen de acțiune. Limitele teritoriale

Articolul 10. Suspendarea și încetarea contractului de asigurare. Comunicarea de informații

Articolul 11. Asigurare obligatorie de răspundere civilă auto multiplă

Capitolul II
ASIGURAREA OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO

Secțiunea I
Primele de asigurare și sumele minime acoperite de asigurarea obligatorie

Articolul 12. Primele de asigurare. Sistemul bonus-malus

Articolul 13. Sumele maxime de despăgubire și limitele minime de acoperire

Secțiunea II
Despăgubirea prejudiciilor

Articolul 14. Riscuri acoperite de către asigurator

Articolul 15. Categoriile specifice de victime

Articolul 16. Clauze contractuale de excludere

Articolul 17. Culpă comună

Secțiunea III

Notificarea producerii cazului asigurat. Constatarea prejudiciilor

Articolul 18. Obligațiile asiguratului

Articolul 19. Drepturile și obligațiile persoanei păgubite **Articolul 20.** Obligațiile asiguratorului

Articolul 21. Constatarea amiabilă a accidentului de vehicul

Articolul 22. Dosarul de daune. Determinarea prejudiciilor

Articolul 23. Informația despre accident

Secțiunea IV

Stabilirea și plata despăgubirilor

Articolul 24. Stabilirea despăgubirilor

Articolul 25. Stabilirea despăgubirilor în cazul avarierii sau distrugerii autovehiculului

Articolul 26. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării corporale

Articolul 27. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării sau pieirii animalelor

Articolul 28. Stabilirea despăgubirilor în caz de avariere sau distrugere de alte bunuri

Articolul 29. Plata despăgubirilor

Articolul 30. Dreptul asiguratorului de recuperare a sumelor plătite

Articolul 31. Decontarea directă între asiguratorii RCA

Capitolul III

BIROUL NAȚIONAL AL ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICULE

Secțiunea I

Organizarea și funcționarea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule

Articolul 32. Organizarea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule

Articolul 33. Atribuțiile și responsabilitățile Biroului Național

Articolul 34. Conducerea Biroului Național

Articolul 35. Calitatea de membru în Biroul Național

Articolul 36. Patrimoniul Biroului Național

Articolul 37. Garanția financiară externă

Secțiunea II

Biroul Național în calitate de organism de plată și compensare

Articolul 38. Competențele Biroului Național în calitate de organism de plată a despăgubirilor

Articolul 39. Fondul de protecție a victimelor străzii

Articolul 40. Fondul de compensare

Articolul 41. Competențele Biroului Național în calitate de centru de informare

Capitolul IV

VERIFICAREA ASIGURĂRII OBLIGATORII DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO

Articolul 42. Evidența asiguraților

Articolul 43. Controlul activității de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

Articolul 44. Asigurarea de frontieră

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 45. Dispoziții finale

Prezenta lege transpune prevederile Directivei 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 263 din 7 octombrie 2009, precum și prevederile art.21 alin.(2) și art.181 alin.(3) din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Directiva Solvabilitate II).

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea I

Obiectul și domeniul de aplicare a legii

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează:

- a) raporturile juridice dintre asigurători, asigurați și persoane terțe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, precum și modul de realizare a acestui tip de asigurare;
- b) modul de organizare și funcționare a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, denumit în continuare Biroul Național.

(2) Obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a proprietarului și/sau utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale contractului de asigurare. Teritoriul pe care vehiculul staționează în mod obișnuit se referă la teritoriul Republicii Moldova în care vehiculul deține plăcuță de înmatriculare, indiferent dacă o astfel de plăcuță este permanentă sau temporară, sau:

- a) în cazul în care nu există înmatriculare/înregistrare pentru un anumit tip de vehicul, dar vehiculul are un contract de asigurare sau un semn distinctiv similar plăcuței de înmatriculare, teritoriul statului în care a fost eliberat contractul de asigurare sau semnul respectiv; sau
- b) în cazul în care pentru anumite tipuri de vehicule nu există plăcuță de înmatriculare/înregistrare, contract de asigurare și nici vreun semn distinctiv, teritoriul statului în care proprietarul vehiculului este rezident permanent ; sau

în cazul în care vehiculul nu are plăcuță de înmatriculare/înregistrare sau are o plăcuță care nu corespunde sau nu mai corespunde cu vehiculul și a fost implicat într-un accident, teritoriul statului în care a avut loc accidentul, cu scopul de a soluționa cererea de despăgubire în conformitate cu prezenta lege.

Articolul 2. Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta lege reglementează domeniul de aplicare a asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, respectiv persoanele care au obligația de a încheia contracte și excepțiile de la această obligație, limitele teritoriale de aplicare, limitele de răspundere, obligațiile persoanei asigurate, obligațiile asigurătorului, riscurile acoperite și excluderile, elementele privind stabilirea și plata despăgubirilor, verificarea asigurării, facilitățile și penalitățile aplicabile persoanelor asigurate și asigurătorilor, precum și instituțiile responsabile pentru gestionarea informațiilor despre daune/prejudicii și daune/prejudicii în sine.
- (2) Dispozițiile articolelor 4, 6, 7 și 8 se aplică vehiculelor care staționează în mod obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova:
 - a) după încheierea unui acord multilateral între birourile naționale ale asigurătorilor prin care fiecare birou național garantează, în concordanță cu prevederile legislației sale interne în domeniul asigurărilor obligatorii, soluționarea cererilor de despăgubire rezultate în urma accidentelor provocate pe teritoriul său de vehicule care staționează în mod obișnuit pe teritoriul altui stat membru, indiferent dacă aceste vehicule sunt asigurate sau nu;
 - b) pe durata acordului.
- (3) Prevederile legii date nu se aplică vehiculelor utilizate de forțele armate din Republica Moldova.

Articolul 3. Definiții

Termenii și expresiile utilizați în prezenta lege au următoarele semnificații :

accident de vehicul – eveniment incert în care a fost implicat cel puțin un vehicul în urma căruia au rezultat prejudicii materiale și/sau vătămarea sănătății și a integrității corporale ori decesul uneia sau mai multor persoane;

Acord multilateral – acordul între birourile naționale ale asigurătorilor din statele membre ale Uniunii Europene sau părți la Acordul privind Spațiul Economic European și ale altor state asociate ale Uniunii Europene în ceea ce privește controlul asigurării de răspundere civilă auto, intrat în vigoare pentru biroul național din Republica Moldova;

asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în continuare – *asigurare obligatorie RCA*) – contract de asigurare, probat prin polița de asigurare RCA și/sau certificat de asigurare “Carte Verde”, prin care un asigurător licențiat să practice asigurare obligatorie RCA se obligă, în baza unei prime de asigurare plătită de asigurat, să despăgubească prejudiciul cauzat prin accident de vehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare;

asigurător RCA (societatea de asigurare) – un asigurător licențiat să desfășoare activitate de asigurare obligatorie de RCA;

asiguratul - proprietarul sau utilizatorul unui vehicul a cărui răspundere civilă delictuală este preluată contractual de un asigurător RCA în baza contractului RCA valabil pentru prejudiciile produse terțelor persoane din accidente de vehicule;

autoritate de supraveghere – Comisia Națională a Pieței Financiare;

birou național al asigurătorilor de autovehicule - o organizație profesională constituită în conformitate cu Recomandarea nr. 5 din 25 ianuarie 1949 adoptată de Subcomitetul pentru transport rutier al

Comitetului pentru transport pe uscat din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite și care reunește societățile de asigurare care sunt autorizate într-un stat să practice activitatea de asigurare de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule;

Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (în continuare - Biroul Național) – o asociație profesională independentă și autonomă a tuturor societăților de asigurare, care sunt autorizate în baza legii, să practice în Republica Moldova activitatea de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și care îndeplinește atribuțiile de birou național al asigurătorilor auto, de organism de plată a despăgubirilor, de organism de compensare, precum și alte atribuții conferite prin lege;

bonus-malus – sistem prin care persoana asigurată este încadrată în una dintre clasele de bonus (ceea ce conduce la reducerea primei de asigurare) sau în una dintre clasele de malus (ceea ce conduce la majorarea primei de asigurare), în funcție de istoricul persoanei în perioada de referință;

Carte Verde – certificat internațional de asigurare emis în numele biroului național auto, în conformitate cu Recomandarea nr.5 din 25 ianuarie 1949, adoptată de Subcomitetul de transporturi pe uscat din cadrul Comisiei Economice pentru Europa Organizației Națiunilor Unite;

Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurări Carte Verde (în continuare - Consiliul Birourilor) – asociație internațională a birourilor naționale din statele membre ale Sistemului Internațional de Asigurări Carte Verde, care este responsabil pentru administrarea și coordonarea relațiilor între birourile naționale privind asigurarea de răspundere civilă auto;

constatare amiabilă a accidentului – procedură simplificată și benevolă de documentare a accidentului de vehicul soldat doar cu daune materiale ne semnificative, prin completarea și semnarea de către conducătorii de vehicule implicați în accident a formularului de constatare amiabilă de accident, stabilit de autoritatea de supraveghere;

cost amortizat (valoare rămasă) – valoarea părților din vehicul rămase neavariate, demontabile și valorificabile în caz de daună totală a acestuia;

daună materială ne semnificativă – daună cauzată prin avarierea sau distrugerea de bunuri în urma unui accident de vehicul, a cărei sumă nu depășește cuantumul maxim de despăgubire, stabilit prin actele normative ale autorității de supraveghere, în cazul aplicării procedurii de constatare amiabilă a accidentului de vehicul;

daună parțială – avarierea vehiculului în măsura în care recondiționarea sau înlocuirea părților componente și a pieselor avariate este posibilă și valoarea pagubei real suportate nu depășește 75% din valoarea autovehiculului la data producerii accidentului;

daună totală – distrugerea sau avarierea întregului vehicul în măsura în care recondiționarea sau înlocuirea părților componente avariate depășește 75% din valoarea autovehiculului la data producerii accidentului;

dosar de daune – dosar care include totalitatea documentelor necesare constatării și soluționării cazului de asigurare;

expert/evaluator independent – persoana fizică, cu o reputație bună, care dispune de studii superioare tehnice, titular al certificatului de calificare al evaluatorului, cu experiența în domeniul expertizelor auto merceologice, autotehnice, cu vechimea în muncă de specialitate de cel puțin 5 ani. cu un înalt nivel profesional și competența necesară pentru desfășurarea activității de evaluare/expertizare;

limitele teritoriale de aplicare ale asigurării de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule:

- a) teritoriul Republicii Moldova în care vehiculul deține plăcuță de înmatriculare/înregistrare, indiferent dacă o astfel de plăcuță este permanentă sau temporară – asigurarea internă; sau

- b) teritoriile statelor în care sunt competente birourile naționale auto care au semnat Acordul multilateral – asigurarea externă; sau
- c) în cazul în care nu există înmatriculare/înregistrare pentru un anumit tip de vehicul, dar vehiculul are un contract de asigurare sau un semn distinctiv similar plăcuței de înmatriculare, teritoriul statului în care a fost eliberat contractul de asigurare sau semnul respectiv; sau
- d) în cazul în care pentru anumite tipuri de vehicule nu există plăcuță de înmatriculare/înregistrare, contract de asigurare și nici vreun semn distinctiv, teritoriul statului în care proprietarul vehiculului este rezident permanent;

persoană vătămată (păgubită) - orice persoană îndreptățită să primească despăgubiri pentru o pagubă sau un prejudiciu suferit ca urmare a producerii unui risc acoperit printr-un contract RCA;

poliță de asigurare RCA – document care probează încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto și certifică existența asigurării de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule cu valabilitate în limitele teritoriului Republicii Moldova;

prejudiciu – efect negativ suferit de persoana vătămată în urma producerii unui caz acoperit printr-un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto;

prima de referință – prima de asigurare indicativă, calculată de către autoritatea de supraveghere în baza datelor statistice la nivelul pieței de asigurări obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă;

Regulament General al Consiliului Birourilor – document oficial, adoptat de Consiliul Birourilor la Rethymno (Creta) la 30 mai 2002, care încorporează toate prevederile obligatorii ce guvernează relațiile dintre birourile naționale ale asigurătorilor din statele membre ale Sistemului Internațional de Asigurări Carte Verde;

sediu – oficiu de bază, subdiviziune sau sucursala unei societăți de asigurare, după cum este definit în Legea cu privire la activitatea de asigurare și reasigurare;

unitate de reparații – persoana juridică înregistrată în Republica Moldova, a cărei activitate de bază este menținerea și reparația vehiculelor și este autorizată pentru aceste activități;

utilizator – persoană fizică sau juridică, care deține sau utilizează un vehicul, căreia proprietarul vehiculului îi acordă dreptul de folosință asupra acestuia, pe o anumită perioadă, în baza unui contract de închiriere, contract de leasing sau alt act întocmit în condițiile legii, alte persoane care conduc vehiculul cu sau fără consimțământul proprietarului, în cadrul instruirii la cursurile de șofer, se consideră utilizator persoana care efectuează instruirea în conducerea vehiculului;

vehicul - orice vehicul cu motor/electric destinat deplasării pe uscat și acționat în mod mecanic, dar care nu se deplasează pe șine, inclusiv orice tip de remorcă, indiferent dacă este cuplată sau nu, pentru care există în Republica Moldova obligația legală de înregistrare.

Articolul 4. Obligația de asigurare de răspundere civilă auto

- (1) Persoanele fizice și juridice care posedă vehicule înregistrate în Republica Moldova sunt obligate să încheie contracte de asigurare pentru orice cazuri de răspundere civilă pentru pagubele produse de accidente de vehicule. Contractul de asigurare acoperă în mod obligatoriu atât prejudiciile materiale, cât și vătămările corporale.
- (2) Prin contractul de asigurare este acoperită de asemenea orice pierdere sau prejudiciu cauzate în cadrul limitelor teritoriale ale contractului, în conformitate cu legislația în vigoare din alte state.
- (3) Nu sînt obligate să încheie un contract de asigurare de răspundere civilă auto persoanele fizice și juridice care posedă vehicule retro (de colecție de interes istoric sau etnografic) care nu circulă pe drumurile publice și/sau utilizează vehicule exclusiv în scopul antrenamentelor, curselor, întrecerilor

sau raliurilor, organizate legal; pentru riscurile ce derivă din aceste activități, proprietarii de vehicule sau organizatorii competiției se pot asigura facultativ.

- (4) Persoanele care intră pe teritoriul Republicii Moldova conducând vehicule înregistrate în alte state se consideră asigurate dacă:
- a) sînt asigurate în conformitate cu prezenta Lege;
 - b) posedă documente de asigurare internațională în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 5. Controale privind asigurarea

- (1) Sunt supuse procedurii de control documentele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru vehiculele care staționează în mod obișnuit pe teritoriul altor state, pe teritoriul statelor aflate în competența birourilor naționale care au semnat Acordul Multilateral, și pentru acele vehicule care staționează în mod obișnuit pe teritoriul unor țări terțe și intră pe teritoriul Republicii Moldova de pe teritoriul unui alt stat.
- (2) Controalele sînt permise dacă acestea au un caracter nediscriminatoriu și se desfășoară în cadrul controalelor care nu urmăresc exclusiv verificarea asigurării.
- (3) Persoanele care nu corespund cerințelor stabilite la art.4 alin (4) sau persoanele care la control nu pot face dovada existenței unei asigurări RCA valabile sînt obligate să încheie asigurarea la intrarea pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 6. Exigențele față de asigurătorul de răspundere civilă auto

- (1) Asigurătorul poate practica asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă dacă îndeplinește cumulativ, suplimentar la cerințele stabilite prin **Legea cu privire la activitatea de asigurare și/sau reasigurare** următoarele condiții:
 - a) dispune de cel puțin cîte un reprezentant de despăgubiri în fiecare municipiu din Republica Moldova;
 - b) dispune de dotare cu tehnică de calcul și sisteme informatice adecvate și de personal care să permită ținerea evidenței detaliate a documentelor de asigurare și centralizarea informațiilor/datelor colectate și are capacitatea de a comunica pe cale electronică aceste informații către un sistem informațional unic constituit de către autoritatea de supraveghere. În acest sens, este obligatoriu ca sistemul informațional al asigurătorului să permită transmiterea în regim on-line, prin tehnologii web și comunicarea informațiilor despre asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto între sediul central și/sau sucursalele/subdiviziunile autorizate ale asigurătorului și autoritatea de supraveghere;
 - c) nu se află în proces de remediere financiară sau de insolvență prevăzută de legislația specială în domeniul asigurărilor și insolvenței.
- (2) Asigurătorul poate practica asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă dacă îndeplinește, suplimentar la condițiile stabilite la alin.(1), următoarele cerințe:
 - a) participă cu mijloace bănești proprii la Fondul de compensare în quantumul stabilit în actele normative ale autorității de supraveghere;
 - b) participă cu mijloace bănești proprii la formarea garanției financiare externe stabilită de către Consiliul Birourilor și prevăzută de prezenta Lege, pentru perioada în care este în vigoare cerința Consiliului Birourilor de menținere a unei astfel de garanții;
 - c) **dispune permanent de rata solvabilității de cel puțin 120%.**

Articolul 7. Reprezentantul de despăgubiri

- (1) Asigurătorul de răspundere civilă auto este obligat să numească în fiecare municipiu din Republica Moldova câte un reprezentant responsabil de stabilirea și soluționarea daunelor cauzate de vehicule supuse obligației de asigurare în Republica Moldova.
- (2) Reprezentantul de despăgubiri este împuternicit să instrumenteze cazurile de daună în numele și în contul asigurătorului RCA și să reprezinte asigurătorul RCA. În acest scop, reprezentantul de despăgubiri întocmește dosarul de daună și ia toate măsurile necesare pentru soluționarea cererilor de despăgubire pretinse de persoana vătămată, pentru prejudiciile cauzate în urma unui accident de vehicule pentru care asigurarea obligatorie RCA a fost emisă de către un asigurător RCA.
- (3) Reprezentantul de despăgubiri poate acționa în numele mai multor asigurători RCA.
- (4) Reprezentantul de despăgubiri trebuie să fie mandatat să reprezinte asigurătorul RCA cu puteri depline, inclusiv cu drept de dispoziție în fața persoanei vătămate, să i se atribuie competența necesară pentru a răspunde cererilor de despăgubire justificate ale părții vătămate.
- (5) Numirea unui reprezentant de despăgubiri nu exclude dreptul persoanei vătămate de a acționa direct împotriva persoanei care a cauzat prejudiciul sau a asigurătorului RCA al acesteia, după caz.
- (6) Asigurătorul RCA este obligat să informeze autoritatea de supraveghere cu privire la numele și prenumele, data nașterii și adresa (sucursalei/subdiviziunii asigurătorului RCA) în care va desfășura activitatea reprezentantului de despăgubiri, în cazul în care acesta este reprezentat de o persoană fizică, sau cu privire la denumire și sediu, în cazul în care reprezentantul de despăgubiri este o persoană juridică, precum și cu privire la toate modificările în privința reprezentanților, în termen de 7 zile lucrătoare de la numire ori modificare.

Secțiunea II

Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

Articolul 8. Încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

- (1) Asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se realizează nemijlocit prin încheierea unui contract de asigurare între proprietarul sau utilizatorul vehiculului și asigurătorul licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto care se perfectează pe suport de hârtie și/sau prin mijloace tehnice electronice în regim on-line, după cum este stabilit în actele normative ale autorității de supraveghere. În cazul în care contractul de asigurare RCA este încheiat prin utilizarea oricărui mijloc electronic, iar persoana nu l-a încheiat prin semnătura electronică, se prezumă că prin plata primei de asigurare asiguratul a eliberat consimțământul privind încheierea contractului.
- (2) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă dintre asigurat și asigurător se încheie fără indicarea persoanelor admise să utilizeze vehiculul pentru care se încheie contractul (număr nelimitat de utilizatori).
- (3) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă dintre persoana fizică (cu excepția întreprinzătorului individual) și asigurător se încheie în mod obligatoriu:
 - a) cu indicarea obligatorie a persoanelor admise să utilizeze vehiculul pentru care se încheie contractul (număr limitat de utilizatori); sau
 - b) fără indicarea persoanelor admise să utilizeze vehiculul pentru care se încheie contractul (număr nelimitat de utilizatori). Nu se consideră asigurat riscul de vătămare a utilizatorului vehiculului dacă utilizatorul nu este inclus în contractul de asigurare, încheiat conform alin.(3) lit.a).

- (4) Contractul de asigurare obligatorie RCA între o persoană juridică și un întreprinzător individual și societatea de asigurare este încheiat fără indicarea persoanelor (număr nelimitat de utilizatori) admiși pentru a utiliza vehiculul în favoarea căruia este încheiat contractul de asigurare.
- (5) Dacă persoana fizică asigurată, cu excepția unui întreprinzător, transmite în posesie vehiculul pentru care a fost încheiat contractul de asigurare cu o persoană juridică sau un întreprinzător individual conform contractului de leasing sau altă variantă oferită de lege, riscul celor admiși să utilizeze vehiculul de către persoana juridică sau întreprinzătorul individual nu este considerat asigurat în temeiul contractului încheiat conform alin. (3).
- (6) Cererea pentru încheierea contractului de asigurare RCA se adresează asigurătorului. Asigurătorul nu are dreptul să refuze solicitarea, examinarea și soluționarea cererii de asigurare.
- (7) Contractul de asigurare atestă existența asigurării obligatorii de răspundere civilă auto. Încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă se dovedește cu emiterea poliței de asigurare RCA, iar încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă se dovedește cu emiterea certificatului de asigurare “Carte Verde”. Polița de asigurare RCA și/sau certificatul de asigurare Carte Verde se eliberează cu condiția achitării integrale a primei de asigurare.
- (8) În cazul înstrăinării vehiculului, cumpărătorul, cu informarea obligatorie a asigurătorului RCA, are opțiunea de a modifica contractul de asigurare existent sau de a-l menține dacă riscurile relevante sînt asigurate în temeiul acestui contract. Asigurătorul va ajusta prima de asigurare în baza factorului de risc respectiv al cumpărătorului.
- (9) Persoana asigurată este în drept să solicite modificarea contractului de asigurare în partea ce ține de numărul persoanelor admise să utilizeze vehiculul respectiv. În acest caz, asigurătorul va ajusta prima de asigurare în funcție de factorul respectiv de risc. Modificările în contractul de asigurare au efect din momentul operării acestora în sistemul informațional unic constituit de autoritatea de supraveghere.
- (10) Duplicatul poliței de asigurare RCA și/sau al certificatului de asigurare Carte Verde se eliberează la cererea asiguratului după anularea documentelor pierdute/furate. Costul duplicatului este acoperit de solicitant.
- (11) Forma și conținutul cererilor de asigurare, contractelor de asigurare, formularului „Constatare amiabilă de accident”, precum și forma și conținutul poliței de asigurare RCA și certificatului de asigurare “Carte Verde” sînt unice pentru toți asigurătorii și se stabilesc de către autoritatea de supraveghere. Forma și conținutul certificatului de asigurare “Carte Verde” se stabilesc în conformitate cu modelul aprobat de către Consiliul Birourilor.
- (12) Persoana fizică sau persoana juridică care are în proprietate sau utilizare mai mult de un vehicul înmatriculat ori supus înmatriculării în Republica Moldova poate încheia un singur contract de asigurare de răspundere civilă auto, în care va indica numărul vehiculelor asigurate, caracteristicile lor tehnice și datele de identificare, situație în care asigurătorul va elibera polița de asigurare RCA și/sau certificatul de asigurare Carte Verde pentru fiecare autovehicul.
- (13) La încheierea contractului de asigurare, proprietarul vehiculului va permite asigurătorului să verifice starea tehnică a vehiculului și va expune în cerere istoricul daunelor.
- (14) Încheierea contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (internă și externă) se efectuează exclusiv în încăperile amenajate ale asigurătorilor sau intermediarilor în asigurări, dotate cu echipament de casă și control și tehnică de calcul, care să permită înregistrarea contractelor, ținerea evidenței și transmiterea informației către baza de date centralizată a asigurătorului, a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și a autorității de supraveghere.

- (15) La momentul încheierii contractului de asigurare RCA și pe parcursul valabilității acestuia, persoana asigurată va permite accesul asigurătorului RCA la baza de date centralizată, la înregistrările privind accidentele și daunele anterioare, și va oferi toată informația solicitată de asigurătorul RCA pentru evaluarea riscului și calculul primei de asigurare.

Articolul 9. Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto. Termen de acțiune. Limitele teritoriale

- (1) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se încheie pe un termen de 12 luni, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2)-(4). Asigurarea este considerată valabilă dacă asiguratul a plătit prima de asigurare pentru perioada valabilității contractului de asigurare.
- (2) Se permite încheierea contractelor de asigurare cu perioade de asigurare mai mici decât 12 luni pentru autovehicule speciale, echipate de uzina producătoare sau reutilate legal cu dispozitive și instalații pentru lucrări sezoniere agricole, de deszăpezire sau alte lucrări similare.
- (3) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă poate fi încheiat pentru perioade de asigurare mai mici de 12 luni, dar nu mai mici de 15 zile.
- (4) Persoana care folosește pe teritoriul Republicii Moldova un vehicul înmatriculat/înregistrat în mod normal în alte țări, fie acesta neasigurat, sau al cărui termen de asigurare expiră în timpul aflării pe teritoriul Republicii Moldova încheie un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto la intrarea vehiculului pe teritoriul Republicii Moldova sau cel târziu în ultima zi de valabilitate a contractului de asigurare, în oficiul autorizat al asigurătorului. Contractul de asigurare se încheie pe toată perioada aflării pe teritoriul Republicii Moldova, dar pe un termen nu mai mic de 30 zile.
- (5) Răspunderea asigurătorului începe din data indicată în polița de asigurare RCA și/sau în certificatul de asigurare Carte Verde, dar nu înainte de intrarea în vigoare a autorizației temporare de circulație sau certificatului de înmatriculare a vehiculului, pentru vehiculele care au fost vândute sau urmează a fi înregistrate, și încetează la ora 24.00 a ultimei zile de valabilitate înscrise în polița de asigurare RCA și/sau în certificatul de asigurare Carte Verde sau anterior acelei date, în momentul radierii din circulație a vehiculului de către autoritățile competente.

Articolul 10. Suspendarea și încetarea contractului de asigurare. Comunicarea de informații

- (1) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto încetează în următoarele circumstanțe:
 - a) în cazul radierii vehiculului din registrul de stat;
 - b) în cazul lichidării asiguratului (persoană juridică) sau al decesului asiguratului (persoană fizică);
 - c) la data la care deținătorul vehiculului notifică asigurătorul RCA cu privire la transferul dreptului de proprietate asupra vehiculului, însoțit de documentele justificative;
 - d) la data expirării termenului stabilit în contractul de asigurare;
 - e) în cazul emiterii unei hotărâri judecătorești definitive privind încetarea contractului;
 - f) în alte cazuri prevăzute de cadrul normativ.
- (2) Valabilitatea contractului de asigurare nu încetează în cazul producerii riscului asigurat și plății despăgubirii de asigurare.
- (3) La încetarea/rezoluțiunea contractului de asigurare, asigurătorul restituie asiguratului prima de asigurare pentru zilele de pînă la expirarea contractului, dacă nu s-a plătit nicio despăgubire bazată pe contract și nu se datorează nicio despăgubire pentru orice eveniment survenit pe durata valabilității contractului de asigurare. În cazul în care asigurătorul RCA trebuie să plătească despăgubiri pentru evenimentele acoperite de contractul RCA, asigurătorul RCA are dreptul de a reține din valoarea rambursării primei de asigurare suma costurilor sale pînă la 25% din prima de asigurare calculată

pentru rambursare. Prima de asigurare calculată pentru rambursare reprezintă prima de asigurare brută subscrisă aferentă perioadei neexpire a contractului de asigurare și calculată proporțional cu această perioadă.

- (4) Contractul de asigurare se consideră nul în cazurile stabilite de legislația. Acțiunea contractului nu acoperă accidentele de vehicul produse din vina asiguratului pînă la încheierea contractului de asigurare RCA respectiv.
- (5) Contractul de asigurare RCA poate fi suspendat la cererea persoanei asigurate care a încheiat contractul de asigurare RCA. Pe perioada suspendării dreptului de circulație a vehiculului în conformitate cu prevederile legale sau pe perioada în care vehiculul nu este utilizat, persoana asigurată va depune plăcuțele de înmatriculare la autoritatea care le-a eliberat. Procedura de suspendare se stabilește prin reglementări comune ale autorităților competente ale statului.
- (6) Persoana asigurată are obligația ca, pe toată durata suspendării contractului RCA, să imobilizeze vehiculul într-un spațiu privat, în afara domeniului public. Neîndeplinirea acestei obligații este asimilată cu neîndeplinirea obligației de asigurare și încălcarea obligației de a depune plăcuțele de înmatriculare și se sancționează contravențional conform legislației.
- (7) Asigurătorul și/sau intermediarul în asigurări va informa contractanții/asigurații cu privire la încetarea contractului de asigurare RCA și posibilitatea reînnoirii acestuia în termen de 30 zile înainte de încetare. Modul de reînnoire a contractului de asigurare RCA este stabilit prin actele normative ale autorității de supraveghere.

Articolul 11. Asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto multiplă

- (1) În cazul în care, pentru același autovehicul, la data producerii accidentului, mai multe contracte de asigurare RCA sînt în vigoare, despăgubirea se achită în părți egale de către toți asigurătorii RCA.
- (2) Despăgubirea se plătește integral de către asigurătorul RCA la care persoana vătămată a depus cererea, urmînd ca ulterior asigurătorul RCA în cauză să inițieze procedurile de rigoare în adresa celorlalți asigurători RCA pentru recuperarea părții de despăgubire, plătită în numele acestora.
- (3) Persoana asigurată are obligația de a informa asigurătorul RCA despre existența altor contracte RCA în vigoare pentru vehiculul implicat în accident cu alți asigurători RCA și poate opta pentru menținerea în vigoare a unui singur contract de asigurare RCA; această opțiune se exercită o singură dată pe perioada unui an calendaristic.

Capitolul II

ASIGURAREA OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO

Secțiunea I

Primele de asigurare și sumele minime acoperite de asigurarea obligatorie

Articolul 12. Primele de asigurare. Sistemul bonus-malus.

- (1) Asigurătorul calculează prima de asigurare astfel încât să se acopere toate obligațiile ce decurg din contractul de asigurare RCA.
- (2) Prima de asigurare care urmează a fi încasată de la persoana asigurată se calculează prin aplicarea la prima de asigurare de bază a criteriilor de risc, coeficienților de rectificare și coeficientului bonus-malus. Prima de asigurare se plătește integral în conformitate cu acordul dintre persoana asigurată și asigurătorul RCA.

- (3) Asigurătorul este obligat să ofere persoanelor asigurate următoarea informație: cuantumul primei de asigurare de bază și a coeficienților de rectificare și coeficientului bonus-malus care va fi aplicat persoanei asigurate.
- (4) Prima de asigurare de bază și coeficienții de rectificare aferenți asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă se stabilesc de către asigurători în baza calculului actuarial intern ale acestora efectuate în conformitate cu metodologia unică, aprobată de autoritatea de supraveghere.
- (5) Până la punerea în aplicare, primele de asigurare de bază și coeficienții de rectificare aferenți asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă, legalizate de către actuarul asigurătorului, se prezintă de către asigurători spre examinare autorității de supraveghere pentru a se asigura că acestea sunt suficiente pentru a acoperi cel puțin costurile de soluționare a daunelor și cheltuielilor administrative ale asigurătorului, așa cum sunt stabilite prin actele normative ale autorității de supraveghere.
- (6) În cazul în care informațiile furnizate de către persoana asigurată nu corespund realității la momentul încheierii contractului RCA, prima de asigurare poate fi recalculată și modificată de către asigurătorul RCA după notificarea prealabilă a asiguratului.
- (7) În cazul menționat la alin. (6), dacă asiguratul nu dă acordul pentru modificarea condițiilor contractuale, asigurătorul poate rezolvi contractul RCA în termen de 20 de zile de la notificarea asiguratului.
- (8) Asigurătorilor și intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări li se interzice acordarea oricăror avantaje colaterale asiguratului la încheierea unui contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă (sub formă de cadouri, bonusuri, promoții, certificate, premii, etc.) din contul cheltuielilor de achiziții și / sau marjei de profit.
- (9) La determinarea cuantumului primei de asigurare, asigurătorul RCA va lua în considerare istoricul despăgubirilor plătite în ultimii 5 ani pentru accidente cu implicarea vehiculului asigurat sau persoanei asigurate.
- (10) Asigurătorul RCA furnizează autorității de supraveghere, la cererea sa, următoarele informații:
- a) modul de determinare a primei de asigurare;
 - b) datele statistice pe baza cărora este stabilită prima de asigurare;
 - c) raportul actuarial privind calculul/modul de determinare a primei de asigurare de bază și a coeficienților de rectificare;
 - d) orice alte informații privind metoda de calcul a primei de asigurare.
- (11) Autoritatea de supraveghere va calcula primele minime de referință reieșind din baza tehnică de calcul aferentă informațiilor statistice (cumulată per piață) privind numărul polițelor de asigurare expuse la risc, numărul daunelor plătite, valoarea daunelor plătite, valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate, pentru cel puțin 5 ani, și prognoza evoluției numărului polițelor și valorii daunelor.
- (12) Autoritatea de supraveghere va respinge calculul actuarial al primei de asigurare de bază și al coeficienților de rectificare dacă primele sunt mai mici decât primele minime de referință stabilite de autoritatea de supraveghere.
- (13) Criteriile de aplicare pentru sistemul bonus / malus sunt cele prevăzute în actul normativ al autorității de supraveghere. Clasa bonus / malus poate lua în calcul istoricul conducătorului auto. Informațiile privind istoricul conducătorului auto sunt cele înregistrate în baza de date aferentă asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto încheiate pe teritoriul Republicii Moldova, împreună cu cele din baza de date deținută de către direcția specializată a Ministerului Afacerilor Interne.

- (14) Asigurătorul RCA eliberează persoanei asigurate / utilizatorului, în termen de 15 zile de la înregistrarea solicitării acestuia, un certificat privind daunele înregistrate, pe parcursul ultimilor 5 ani de relații contractuale, sau absența acestor daune.

Articolul 13. Suma minimă acoperită

(1) Limitele minime de răspundere acoperite de asigurarea RCA sunt următoarele:

- a) pentru prejudicii materiale produse în unul și același accident, indiferent de numărul părților vătămate, limita despăgubirii se stabilește la un nivel de 100.000 euro, echivalent în lei la cursul oficial de schimb al leului moldovenesc comunicat de Banca Națională a Moldovei pentru /data producerii accidentului;
- b) pentru vătămări corporale și decese, inclusiv pentru prejudicii fără caracter patrimonial produse în unul și același accident, limita de despăgubire se stabilește, pentru accidente la un nivel de 100.000 euro - pentru o parte vătămată sau la un nivel de 500.000 euro - indiferent de numărul părților vătămate, echivalent în lei la cursul oficial de schimb al leului moldovenesc , comunicat de Banca Națională a Moldovei pentru data producerii accidentului;
- c) pentru prejudicii materiale produse pe baza procedurii de constatare amiabilă a accidentului de vehicul – valoarea maximă a despăgubirilor este stabilită prin actele normative ale autorității de supraveghere.

(2) Sumele minime sunt revizuite din oficiu cel puțin o dată la cinci ani din data intrării în vigoare a prezentei legi în conformitate cu indicele prețurilor de consum. Autoritatea de supraveghere informează Parlamentul cu privire la sumele rectificare și asigură publicarea acestora în Monitorul Oficial.

Secțiunea II **Despăgubirea prejudiciilor**

Articolul 14. Riscuri acoperite de către asigurător

(1) Asigurătorul RCA are obligația de a despăgubi partea prejudiciată pentru prejudiciile suferite în urma accidentului produs prin intermediul vehiculului asigurat.

(2) Fără a se depăși limitele de răspundere prevăzute în contractul RCA, în conformitate cu prevederile art.13 alin. (1) și alin.(2) și în condițiile în care cazul asigurat s-a produs în perioada de valabilitate a contractului RCA, asigurătorul RCA acordă despăgubiri în bani pentru:

- a) vătămări corporale sau deces, inclusiv pentru prejudicii fără caracter patrimonial;
 - b) prejudicii materiale, inclusiv costuri de radiere și înmatriculare, cheltuieli suportate pentru diminuarea pierderii, dovedite cu acte sau expertiză;
 - c) costuri privind readucerea vehiculului la starea dinaintea cazului asigurat, dovedite cu documente emise de unități specializate sau prin documente emise în condițiile legii;
 - d) cheltuieli de judecată efectuate de către persoana prejudiciată sau cheltuieli aferente în cazul soluționării alternative a litigiului dacă soluția este favorabilă persoanei prejudiciate;
 - e) costuri legate de evacuarea vehiculului avariat, aparținând părții terțe păgubite, de la locul accidentului la locația în care se găsește centrul de constatare a daunelor, la unitatea de specialitate aleasă de persoana păgubită în vederea reparării vehiculului, cea mai apropiată de locul producerii accidentului sau de domiciliul persoanei păgubite, după caz, dacă respectivul vehicul nu se mai poate deplasa prin mijloace proprii, iar asigurătorul nu asigură transportul.
- (3) Indiferent de locul în care s-a produs accidentul de vehicul - pe drumuri publice, pe drumuri care nu sunt deschise circulației publice, în incinte și în orice alte locuri, atât în timpul deplasării, cât și în

timpul staționării vehiculului asigurat, asigurătorul RCA acordă despăgubiri până la limita de răspundere prevăzută în contractul RCA pentru:

- a) prejudiciul produs de orice dispozitiv sau instalație cu care a fost echipat vehiculul, inclusiv prejudiciul produs din cauza desprinderii accidentale a remorcii, semiremorcii ori a atașului tractat de vehicul;
- b) prejudiciul produs din culpa conducătorului vehiculului asigurat, indiferent dacă vehiculul a fost condus de o persoană asigurată sau nu;
- c) prejudiciul provocat părților terțe care își are cauza în însușirile, acțiunea sau inacțiunea vehiculului, prin intermediul altui lucru antrenat de deplasarea vehiculului, sau prin scurgerea, risipirea ori căderea accidentală a substanțelor, materialelor sau a obiectelor transportate;
- d) prejudiciile provocate terților, drept consecință a deschiderii ușilor vehiculului, în timpul mersului sau atunci când vehiculul este oprit sau staționează, de către pasagerii acestuia, fără asigurarea că nu se pune în pericol siguranța deplasării celorlalți participanți la trafic;
- e) prejudiciile provocate terților, drept consecință a conducerii vehiculului sub influența băuturilor alcoolice sau **a drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora.**

Articolul 15. Categoriile specifice de victime

- (1) Asigurarea RCA acoperă răspunderea pentru vătămări corporale a tuturor pasagerilor, alții decât conducătorul auto, care provine din utilizarea vehiculului.
- (2) Membrii familiei asiguratului, conducătorului auto sau oricărei alte persoane a cărei răspundere civilă este angajată într-un accident rutier și este acoperită de asigurarea RCA nu trebuie exclusă de la beneficiul asigurării pentru vătămările lor corporale.
- (3) Asigurarea RCA acoperă vătămările corporale și pagubele materiale suferite de pietoni, cicliști și alți utilizatori nemotorizați ai drumurilor, care, în urma unui accident care a implicat un autovehicul, au dreptul la o despăgubire în conformitate cu dreptul civil intern. Prezentul articol nu aduce atingere răspunderii civile ori valorii despăgubirii.

Articolul 16. Clauze de excludere

- (1) Asigurătorul RCA nu acordă despăgubiri pentru:
 - a) cazurile în care proprietarul, utilizatorul sau conducătorul vehiculului nu este vinovat pentru accidentul produs într-un caz de forță majoră;
 - (i) din culpa exclusivă a persoanei vătămate;
 - (ii) din culpa exclusivă a unei terțe persoane, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 14 alin. (3) lit. d);
 - b) prejudiciile produse bunurilor ce aparțin conducătorului vehiculului responsabil de producerea accidentului sau vehiculului implicat în accident, precum și despăgubirile ce rezultă ca urmare a vătămării corporale sau decesului acestuia, indiferent cine solicită aceste despăgubiri;
 - c) în următoarele situații:
 - (i) prejudiciile au fost produse bunurilor aparținând persoanelor fizice sau persoanelor juridice, dacă au fost provocate de un vehicul asigurat RCA, aflat în proprietatea ori utilizat de aceeași persoană fizică sau juridică și care este condus de un prepus al aceleiași persoane juridice ori de o altă persoană pentru care răspunde persoana fizică sau persoana juridică;
 - (ii) bunul avariat este utilizat de proprietarul vehiculului asigurat, care a produs dauna;
 - (iii) bunul avariat și vehiculul asigurat fac parte din patrimoniul comun al soților;

- d) partea din prejudiciu care depășește limitele de răspundere stabilite prin contractul RCA, produs în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor vătămate și de numărul persoanelor responsabile de producerea accidentului;
 - e) amenzile de orice fel și cheltuielile penale pe care ar fi obligat să le achite proprietarul, utilizatorul sau conducătorul vehiculului asigurat, responsabil de producerea accidentului;
 - f) cheltuielile suportate în cadrul procesului penal de către proprietarul, utilizatorul sau conducătorul vehiculului asigurat, responsabil de producerea prejudiciului, chiar dacă în cadrul procesului penal s-a soluționat și latura civilă;
 - g) sumele pe care conducătorul vehiculului responsabil de producerea prejudiciului este obligat să le plătească proprietarului sau utilizatorului care i-a încredințat vehiculul asigurat, pentru avarierea ori distrugerea acestui vehicul;
 - h) prejudiciile produse bunurilor transportate, dacă între proprietarul sau utilizatorul vehiculului care a produs accidentul ori conducătorul auto răspunzător și persoanele vătămate a existat un raport contractual la data producerii accidentului;
 - i) prejudiciile produse persoanelor sau bunurilor aflate în vehiculul cu care s-a produs accidentul, dacă asigurătorul RCA poate dovedi că persoanele păgubite cunoșteau că vehiculul respectiv era furat;
 - j) prejudiciile produse de dispozitivele sau de instalațiile montate pe vehicule, atunci când acestea sunt utilizate ca instalații de lucru ori utilaje, acestea constituind riscuri ale activității profesionale;
 - k) prejudiciile produse prin accidente survenite în timpul operațiunilor de încărcare și de descărcare, acestea constituind riscuri ale activității profesionale;
 - l) prejudiciile produse ca urmare a transportului de produse periculoase: radioactive, ionizante, inflamabile, explozive, corozive, combustibili, care au determinat sau au agravat prejudiciul;
 - m) prejudiciile cauzate prin utilizarea unui vehicul în timpul unui atac terorist sau război, dacă evenimentul are directă legătură cu respectivul atac ori război.
- (2) Partea vătămată este în drept să intenteze în instanța de judecată acțiune civilă împotriva persoanei vinovate de producerea cazului asigurat pentru recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto conform alin. (1).
- (3) Nu pot beneficia de despăgubiri persoanele care la data producerii accidentului au posibilitatea să își recupereze prejudiciile suferite în baza unei asigurări facultative sau obligatorii ori în baza legii și nici cele care au urcat de bunăvoie în vehiculul condus de către persoana vinovată pentru producerea accidentului, dacă se dovedește că acestea știau că pentru vehiculul respectiv nu era în vigoare un contract RCA.

Articolul 17. Culpă comună

- (1) În situația în care persoana prejudiciată a contribuit, din culpă, la producerea accidentului sau la majorarea prejudiciului, persoana responsabilă va fi considerată responsabilă numai pentru partea din prejudiciu care îi este imputabilă; în astfel de situații mărimea răspunderii fiecărei persoane va fi cea constatată prin orice mijloc de probă.
- (2) În situația în care nu se poate stabili întinderea răspunderii fiecărei persoane, aceasta se va stabili în cote egale, în raport cu numărul părților implicate în accident, fiecare parte având dreptul la despăgubire în proporția în care nu s-a făcut responsabilă de producerea accidentului.

Secțiunea III

Notificarea producerii cazului asigurat. Constatarea prejudiciilor

Articolul 18. Obligațiile asiguratului

- (1) În cazul producerii accidentului de vehicul, asiguratul sau utilizatorul de vehicul este obligat:
- a) să întreprindă toate acțiunile posibile pentru diminuarea pagubelor produse;
 - b) să notifice poliția sau alte organe de drept despre accidentul de vehicul (cu excepția accidentelor pasibile de documentarea prin procedura de constatare amiabilă a accidentului de vehicul) imediat după producerea lui, cerând întocmirea raportului referitor la cauzele și circumstanțele producerii accidentului de vehicul, precum și la consecințele lui;
 - c) în cazul aplicării procedurii de constatare amiabilă a accidentului de vehicul, să înștiințeze imediat despre producerea accidentului și intenția de a recurge la această procedură asiguratorul care a emis polița de asigurare RCA sau certificatul de asigurare „Carte Verde” (Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, în cazul vehiculului aflat în proprietatea sau utilizarea unei persoane asigurate în străinătate), să documenteze neîntârziat circumstanțele producerii accidentului rutier prin completarea și semnarea de către toți conducătorii de vehicule implicați în accident a formularului „Constatare amiabilă de accident”, să înregistreze datele martorilor (dacă aceștia există), să facă fotografiile la locul accidentului (panorama generală a accidentului, numerele de înmatriculare și părțile avariate ale vehiculelor, urmele de frânare și de cioburi la fața locului), să prezinte asiguratorului, în termen de 2 zile lucrătoare de la data producerii accidentului, exemplarul său al formularului „Constatare amiabilă de accident”, completat și semnat de către ambii conducători de vehicule implicați în accident;
 - d) să înștiințeze, în 48 de ore din momentul producerii accidentului, asiguratorul care a emis polița de asigurare RCA sau certificatul de asigurare “Carte Verde”; participanții la accident care dețin polițe de asigurare RCA și/sau certificate de asigurare “Carte Verde”, indiferent de rezultatele constatării vinovatului, trebuie să anunțe asiguratorii respectivi și sunt obligați să nu întreprindă de sine stătător măsuri de înlăturare a pagubelor;
 - e) să notifice participanții la accident și partea păgubită sau apropiații acesteia despre faptul că posedă poliță de asigurare RCA și/sau certificat de asigurare “Carte Verde” și să ofere informațiile necesare despre asigurator;
 - f) să prezinte, personal sau prin reprezentantul său legal, la sediul asiguratorului ori al reprezentantului de despăgubiri, actul organelor și instituțiilor competente cu privire la producerea accidentului rutier, permisul de conducere valabil pentru categoria din care face parte vehiculul condus, certificatul de înmatriculare și raportul de inspecție tehnică periodică a vehiculului cu care a provocat accidentul. Documentele menționate se depun în copii certificate de către asigurat sau în original pentru efectuarea copiilor de către asigurator;
 - g) să ofere informația dacă contractul de asigurare RCA a fost modificat pe parcursul termenului său de valabilitate;
 - h) să asigure, la solicitarea asiguratorului, accesul la vehiculul cu care a provocat accidentul.
- (2) Refuzul asiguratului de a respecta prevederile alin.(1) lit.b)-d) nu limitează dreptul persoanei vătămate de a fi despăgubită. Totuși, asiguratorul este în drept să înainteze împotriva asiguratului acțiune de regres privind cheltuielile suplimentare aferente neîndeplinirii prevederilor menționate.
- (3) Refuzul asiguratului de a se prezenta la solicitarea asiguratorului nu îngrădește dreptul persoanei vătămate de a fi despăgubită.

Articolul 19. Drepturile și obligațiile persoanei păgubite

- (1) Asiguratul transmite părții prejudiciate, la cererea acesteia, informațiile necesare pentru formularea pretențiilor de despăgubire, în special:

- a) numele, prenumele și adresa persoanei care a condus vehiculul asigurat în momentul producerii accidentului;
 - b) numele, prenumele și adresa sau denumirea, sediul persoanei juridice posesoare a vehiculului asigurat;
 - c) denumirea, adresa asigurătorului care a emis contractul de asigurare RCA, seria și numărul contractului de asigurare RCA, precum și numărul de înmatriculare/înregistrare al vehiculului asigurat ori numărul de identificare al acestuia.
- (2) Drepturile persoanei păgubite prin accidentul produs pe teritoriul Republicii Moldova de vehiculul aflat în proprietatea sau utilizarea asiguratului se exercită față de asigurătorul de răspundere civilă auto fie direct, la sediul acestuia, fie prin reprezentantul său de despăgubiri, în limitele răspunderii asigurătorului prevăzute în prezenta lege.
 - (3) Drepturile persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de vehiculul aflat în proprietatea sau utilizarea unei persoane asigurate în străinătate se exercită față de asigurătorul acestei persoane prin intermediul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la **art.4 alin.(4) lit.b).**
 - (4) Persoana păgubită poate să adreseze cerere de despăgubire direct asigurătorului de răspundere civilă auto sau reprezentantului de despăgubiri desemnat de acesta, indiferent dacă asiguratul a executat sau nu obligația de înștiințare prevăzută la **art.18 alin.(1) lit.d).**
 - (5) Asigurătorul nu este în drept să refuze examinarea și soluționarea cererii de despăgubire depuse în condițiile alin.(4).
 - (6) Drepturile persoanei păgubite într-un accident cu implicarea unui vehicul sau conducătorul vehiculului neidentificați sau persoana vinovată nu are o asigurare obligatorie de răspundere civilă auto valabilă se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art.13. În acest caz, drepturile și obligațiile privind dosarul de daune, constatarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor, prevăzute de prezenta lege pentru asigurător, se vor atribui și Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.
 - (7) Persoana păgubită sau reprezentantul ei legal este obligat să asigure, în termenul specificat la art.20 alin.(1) lit. d), accesul asigurătorului sau al reprezentantului de despăgubiri al acestuia la bunurile avariate prin accidentul de vehicul, astfel încât asigurătorul să poată constata valoarea reală a pagubelor.
 - (8) Dacă persoana păgubită sau reprezentantul ei legal nu a respectat obligația prevăzută la alin.(7) și a făcut astfel imposibilă întocmirea dosarului de daune și/sau constatarea de către asigurător a întinderii pagubelor, acesta din urmă este absolvit de obligația de a plăti despăgubirea de asigurare.

Articolul 20. Drepturile și obligațiile asigurătorului

- (1) După ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat:
 - a) să deschidă dosar de daune;
 - b) să examineze formularul „Constatare amiabilă de accident”, completat în modul prevăzut de prezenta lege și depus de persoana păgubită, anexat la cererea de despăgubire, precum și să emită fără întârziere documentul care confirmă recepționarea și înregistrarea cererii de despăgubire;
 - c) să solicite autorităților competente (poliția, unitatea de pompieri, procuratura sau instituțiile medicale) informații despre accident și consecințele lui, stipulate în prezenta Lege dacă asiguratul sau persoana păgubită nu a prezentat asigurătorului astfel de informații certificate în modul corespunzător (cu excepția accidentelor documentate cu respectarea procedurii de constatare amiabilă);

- d) să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatare a pagubelor;
 - d) să închidă dosarul de daune privind pagubele materiale în cel mult 15 zile calendaristice din data depunerii de către persoana păgubită a ultimului document necesar finalizării dosarului;
 - e) să închidă dosarul de daune privind vătămările corporale sau decesul în cel mult 10 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document de confirmare a pagubelor;
 - f) să achite despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege.
- (2) Asigurătorul RCA este obligat să ia o decizie cu privire la soluționarea cererii și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data depunerii cererii de despăgubire.
- (3) Dacă asigurătorul RCA nu își îndeplinește obligațiile în termenul prevăzut la alin. (2) sau și le îndeplinește necorespunzător, inclusiv dacă diminuează nejustificat despăgubirea, se aplică o penalitate de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, calculată pe baza sumei totale de despăgubire convenită sau a diferenței de sumă neachitată. Plata penalităților se face odată cu plata despăgubirii.

Articolul 21. Constatarea amiabilă a accidentului de vehicul

- (1) Procedura de constatare amiabilă a accidentului de vehicul (în continuare – *constatare amiabilă*) este o soluție de constatare a faptelor, a circumstanțelor și a persoanei vinovate de producerea accidentului, alternativă procedurii aplicate de către angajații organelor de poliție, ai unităților de pompieri și ai procuraturii, și este aplicabilă doar cu condiția exprimării benevole a voinței tuturor părților implicate în accident.
- (2) Procedura de constatare amiabilă constă în completarea și semnarea de către conducătorii de vehicule implicați în accident a formularului „Constatare amiabilă de accident”, cu indicarea persoanei care își asumă responsabilitatea de producerea accidentului, care, ulterior, este prezentat asigurătorului persoanei presupusă responsabilă împreună cu cererea de despăgubire.
- (3) Procedura de constatare amiabilă se aplică cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții:
- a) în accident sînt implicate doar două vehicule;
 - b) accidentul este soldat cu daune materiale ne semnificative;
 - c) accidentul nu s-a soldat cu vătămări corporale și/sau cu deteriorarea bunurilor (de exemplu, instalații rutiere, piloni, garduri, clădiri etc.), altele decît vehiculele implicate în accidentul rutier;
 - d) proprietarii sau utilizatorii vehiculelor implicați în accident dețin, la data producerii accidentului rutier, polița de asigurare RCA sau certificatul de asigurare Carte Verde (în cazul vehiculului aflat în proprietatea sau utilizarea unei persoane asigurate în străinătate), valabile și emise cu cel puțin 24 de ore înainte de momentul producerii accidentului;
 - e) ambii conducători de vehicule implicați în accident își exprimă consimțămîntul privind documentarea accidentului prin procedura de constatare amiabilă, consensul acestora privind circumstanțele producerii accidentului și daunele vizibile cauzate vehiculelor implicate, iar persoana răspunzătoare de producerea accidentului își recunoaște responsabilitatea/vinovăția;
 - f) conducătorii de vehicule implicați în accident au posibilitatea tehnică de a face fotografii la locul accidentului rutier sau de a înregistra datele martorilor (dacă este posibil).
- Dacă lipsește cel puțin una dintre condițiile indicate la prezentul alineat, cu excepția condiției de la lit.b), formularul „Constatare amiabilă de accident” completat și semnat de către conducătorii de vehicule implicați în accident devine nul, iar accidentul rutier urmează a fi documentat de către organele competente.
- (4) Forma și conținutul formularului „Constatare amiabilă de accident”, precum și normele privind utilizarea acestui formular se aprobă de către autoritatea de supraveghere, cu avizul Poliției, și se

eliberează asiguratului gratis. Se interzice introducerea în formularul-tip a altor informații decât cele prevăzute în actele normative ale autorității de supraveghere.

- (5) Formularul „Constatare amiabilă de accident” prevede, în mod obligatoriu, informații despre circumstanțele producerii accidentului, datele de identificare ale conducătorilor și ale vehiculelor implicate în accident, datele din polița de asigurare RCA sau certificatul de asigurare Carte Verde (în cazul vehiculului aflat în proprietatea sau utilizarea unei persoane asigurate în străinătate), datele despre daunele cauzate vehiculelor implicate, precum și alte informații stabilite în actele normative ale autorității de supraveghere. Formularul „Constatare amiabilă de accident” conține două pagini autocopiative, ambele având aceeași valoare juridică, și se eliberează asiguratului de către asigurător odată cu polița de asigurare RCA sau la cerere.
- (6) În cazul aplicării procedurii de constatare amiabilă, cererea de despăgubire se depune de către persoana păgubită la asigurătorul persoanei vinovate, cu anexarea formularului „Constatare amiabilă de accident”, completat corespunzător și semnat de ambele părți, în baza acestuia fiind deschis dosarul de daune de către asigurător.
- (7) În cazul accidentului rutier documentat prin procedura de constatare amiabilă, asigurătorul este în drept să refuze achitarea despăgubirii de asigurare dacă nu au fost întrunite condițiile prevăzute la alin.(3) din prezentul articol, cu excepția condiției de la lit.b) a alineatului menționat, caz în care asigurătorul achită despăgubirea în limita prevăzută la **art.13 alin.(1) lit.c)**. Refuzul asigurătorului de a achita despăgubirea de asigurare nu limitează dreptul părților de a se adresa la organele sau instituțiile competente pentru stabilirea circumstanțelor accidentului rutier și de a înainta, în baza documentelor de constatare întocmite de aceste organe sau instituții, o nouă cerere de despăgubire în modul prevăzut de prezenta lege.
- (8) Asigurătorul este în drept să refuze achitarea despăgubirii de asigurare în cazul în care formularul „Constatare amiabilă de accident” este completat în mod ilizibil, este incomplet, conține date contradictorii sau eronate, cu excepția cazului în care asiguratul sau persoana păgubită a contribuit la înlăturarea erorilor.
- (9) În cazul în care asigurătorul nu este de acord cu persoana identificată ca fiind responsabilă de accident în baza formularului „Constatare amiabilă de accident” sau în cazul în care asiguratul își retrace admiterea responsabilității, asigurătorul achită despăgubirea de asigurare în termenele stabilite de prezenta lege, și este drept să solicite instanței de judecată, în termen de 15 zile calendaristice de la data achitării despăgubirii, examinarea în fond a formularului „Constatare amiabilă de accident”, stabilirea responsabilității și, după caz, încasarea despăgubirii de la asigurătorul persoanei recunoscute ca fiind responsabilă de accident de către instanța de judecată.
- (10) Dosarul de daună deschis în urma accidentului rutier documentat prin procedura de constatare amiabilă se instrumentează conform procedurii generale prevăzute de prezenta lege.

Articolul 22. Dosarul de daune. Determinarea prejudiciilor

- (1) Persoana vătămată este în drept să depună cererea de despăgubire la asigurătorul RCA sau la asigurătorul său în cazul compensării directe, în cazul producerii unui risc acoperit prin asigurarea RCA sau la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule dacă cazul asigurat conform prezentei legi survine.
- (2) Persoana vătămată are dreptul, direct sau prin reprezentanți, să depună cererea de compensare asiguratorului RCA sau asiguratorului propriu RCA în caz de decontare directă, în cazul producerii unui eveniment acoperit de asigurarea RCA sau la Biroul Național în cazul apariției unui risc acoperit de acesta în condițiile prevăzute de prezenta lege.

- (3) Cererea de despăgubire poate fi de asemenea completată electronic.
- (4) Odată cu deschiderea dosarului de daune, asiguratorul sau, după caz, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule eliberează persoanei păgubite sau reprezentantului acesteia, în scris, lista documentelor necesare a fi prezentate pentru închiderea dosarului de daună și plata despăgubirii, dar nu mai multe decât cele care urmează a fi prezentate de persoana păgubită conform alin.(5).
- (5) În dosarul de daune se includ următoarele documente:
- a) copiile de pe documentele de constatare a faptului și a circumstanțelor în care s-a produs accidentul de vehicul, întocmite de angajații organelor de poliție, ai unităților de pompieri, ai procuraturii, ai instituțiilor medicale, sau formularul „Constatare amiabilă de accident”, după caz;
 - b) explicația asiguratului sau utilizatorului de vehicul privind producerea accidentului, cu excepția cazurilor de leziuni corporale grave sau deces al asiguratului sau al utilizatorului de vehicul în urma accidentului sau de eschivare a acestora de la răspundere;
 - c) cererea persoanei păgubite privind constatarea pagubei și achitarea despăgubirii;
 - d) procesul-verbal de constatare a pagubelor;
 - e) procesul-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, după caz;
 - f) devizul cheltuielilor de reparație și/sau de înlocuire a părților sau pieselor avariate, cu indicarea prețurilor, întocmit de un expert independent sau de o unitate de specialitate acceptat/acceptată de părți;
 - g) documentele care confirmă efectuarea reparațiilor, înlocuirea pieselor avariate și costul acestora, întocmite de către unitatea de specialitate acceptată de părți, după caz;
 - h) documentele care confirmă producerea vătămarilor corporale sau decesul;
 - i) hotărîrea judecătorească definitivă privind achitarea despăgubirilor, după caz;
 - j) copiile de pe documentele contabile care confirmă plata despăgubirilor;
 - k) confirmarea scrisă a persoanei păgubite sau a reprezentantului ei privind achitarea despăgubirii și lipsa pretențiilor față de asigurator. Confirmarea trebuie să fie redactată în două exemplare semnate, câte un exemplar pentru fiecare parte, cu excepția cazurilor prevăzute la **art.29 alin.(3)**;
 - l) angajamentul scris prin care persoana păgubită se obligă să restituie despăgubirea în cazul anulării actelor perfectate de angajații organelor de poliție, ai unității de pompieri, ai procuraturii, ai instituțiilor medicale sau în cazul anulării formularului „Constatare amiabilă de accident, după caz.
- (6) În cazul în care asiguratorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la **art.20 alin.(1) lit.d)**, persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asiguratorului bunurile avariate.
- (7) Procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurator, cu participarea asiguratului și/sau a utilizatorului de vehicul și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.
- (8) Eventualele obiecții ale părților cu privire la evaluarea pagubelor constatate se menționează în procesul-verbal sau într-o anexă la acesta.
- (9) După constatarea pagubelor, asiguratorul este obligat să elibereze la solicitarea persoanei păgubite, în termen de 5 zile, un extras din dosarul de daune în care să indice numărul dosarului deschis, piesele constatate ca avariate în accident și soluțiile tehnice adoptate (înlocuire sau reparație).
- (10) Persoana păgubită este în drept să examineze toate documentele din dosarul de daune și să exprime acordul sau dezacordul asupra soluțiilor propuse de asigurator.

- (11) Dacă în timpul demontării sau reparației bunului avariat se descoperă și alte pagube produse de accident, care nu au putut fi constatate inițial, se încheie un proces-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, cu participarea persoanelor antrenate la constatarea inițială.

Articolul 23. Informația despre accident

- (1) Organul de poliție, altă autoritate publică competentă să constate și să investigheze accidentul de vehicul vor prezenta în termen de 15 zile lucrătoare, la cererea asigurătorului, asiguratului și/sau a persoanei păgubite, documente și date referitoare la cauzele și circumstanțele producerii accidentului necesare stabilirii despăgubirilor.
- (2) Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule va acorda, la cererea autorității de supraveghere și a altor părți vizate în mod legitim, informație despre vehiculele înregistrate în Republica Moldova și implicate în accidente de vehicule produse în afara hotarelor ei, precum și date despre vehiculele înregistrate în străinătate și implicate în accidente de vehicul produse pe teritoriul Republicii Moldova.
- (3) Forma și modul de prezentare a informației despre accidentul de vehicul se stabilesc de către Ministerul Afacerilor Interne, în comun cu autoritatea de supraveghere și cu Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule.
- (4) Autoritățile publice, organizațiile și cetățenii sînt obligați să prezinte gratuit, la solicitarea asigurătorilor, asiguraților și/sau a persoanelor păgubite, informații despre accidentul de vehicul.
- (5) Ministerul Afacerilor Interne și Agenția Servicii Publice vor prezenta informații necesare pentru buna funcționare a sistemului informațional privind asigurarea RCA în mod continuu și în timp util.

Secțiunea IV Stabilirea și plata despăgubirilor

Articolul 24. Stabilirea despăgubirilor

- (1) Suma despăgubirii se stabilește în baza unui acord scris între persoana păgubită sau reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă.
- (2) În cazul stabilirii despăgubirii prin hotărîre judecătorească, drepturile persoanei păgubite prin accident produs de vehicul aflat în proprietatea sau utilizarea unei persoane asigurate în Republica Moldova se exercită față de asigurătorul de răspundere civilă auto, în limitele obligației lui stabilite prin prezenta lege.
- (3) Despăgubirile nu pot fi achitate pe baza acordului dintre persoana păgubită sau reprezentantul acesteia și asigurător în cazul în care:
 - a) persoanele care solicită despăgubire sînt: soțul (soția) sau persoanele care se află la întreținerea asiguratului responsabil de producerea pagubei ori sînt angajații lui;
 - b) persoanele care solicită despăgubire, în caz de vătămare corporală sau deces, sînt copiii, părinții, frații sau surorile asiguratului răspunzător de producerea pagubei care nu se află la întreținerea lui.
- (4) Acordul dintre persoana păgubită și asigurător are caracter total, necondiționat, definitiv și stinge toate pretențiile ce decurg din pagubele care existau sau puteau fi cunoscute la data realizării acordului, pentru pagubele ce s-au acoperit pe această cale, cu excepția situației în care, ulterior plății despăgubirii pentru vătămări corporale, starea de sănătate a persoanei păgubite s-a agravat ori a intervenit decesul ei ca urmare a aceluiași accident.

- (5) În cazul în care accidentul de vehicul face obiectul unui proces penal, despăgubirile pot fi stabilite în baza unui acord între persoana păgubită și asigurător dacă:
- potrivit legii, acțiunea penală poate înceta prin împăcarea părților;
 - hotărîrea instanței de judecată este definitivă și irevocabilă și stabilirea despăgubirilor urmează a se face ulterior în acțiune civilă;
 - acțiunea penală nu poate fi stinsă prin împăcarea părților, dar este posibilă stabilirea despăgubirii în baza acordului dintre persoana păgubită și asigurător. Acțiunea penală a persoanei asigurate nu restricționează dreptul persoanei vătămate de a fi despăgubită.
- (6) În cazul avarierii sau distrugerii de bunuri, despăgubirea se stabilește în conformitate cu legislația privind acoperirea cuantumului pagubelor aduse bunurilor, ținându-se cont de pretențiile formulate de persoana păgubită, fără a se depăși diferența dintre valoarea acestor bunuri din momentul producerii accidentului și valoarea rămasă și limita maximă a despăgubirilor de asigurare prevăzută de prezenta lege.
- (7) În cuantumul despăgubirilor se includ următoarele cheltuieli:
- cele aferente acțiunilor de diminuare a pagubelor;
 - cele aferente transportării bunurilor la locul de reparație, parcare sau depozitare;
 - cele aferente cazului asigurat și suportate în procesul civil de către persoana asigurată sau persoana păgubită;
 - cele aferente expertizei tehnice efectuate la cererea persoanei păgubite conform **art. 22 alin.(6)** sau în temeiul unei hotărîri judecătorești.
- (8) Cheltuielile enumerate la alin.(7) se rambursează doar în cazul prezentării documentelor justificative.
- (9) În cazul avarierii sau distrugerii de bunuri, dacă autoritățile publice competente nu au stabilit elemente determinante cu privire la cauzele și împrejurările producerii accidentului de vehicul ori la pagubele cauzate, aceste elemente pot fi dovedite de părțile interesate folosind orice metodă prevăzută de legislație.
- (10) Dacă, la data producerii accidentului de vehicul, persoana păgubită are în vigoare un contract de asigurare de bunuri pentru bunurile avariate sau distruse prin accidentul de vehicul, proprietarul acestor bunuri va fi despăgubit în temeiul aceluși contract.
- (11) În cazul cînd persoana păgubită se adresează asigurătorului cu care are încheiat contract de asigurare de bunuri pentru recuperarea prejudiciului, constatarea circumstanțelor accidentului de vehicul, soluțiile tehnologice adoptate, evaluarea și stabilirea despăgubirilor, acestea vor fi opozabile asigurătorului RCA al persoanei vinovate care deține contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, în limita prevederilor prezentei legi, dacă asigurătorul de bunuri a respectat procedura de invitare a asigurătorului de răspundere civilă auto prevăzută la alin.(12).
- (12) Asigurătorul care are încheiat contract de asigurare de bunuri cu persoana păgubită este obligat să invite la procesul de constatare a pagubei persoana vinovată și asigurătorul RCA al persoanei vinovate, probînd invitația printr-un înscris justificativ. Neprezentarea asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate la data și locul stabilit nu împiedică asigurătorul să constate și să evalueze pagubele ce vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto absent de la procesul de constatare.
- (13) Întru respectarea prevederilor alin.(12), asigurătorul cu care persoana păgubită a încheiat un contract de asigurare de bunuri, recuperează despăgubirea plătită de către acesta persoanei păgubite, de la asigurătorul de răspundere civilă auto a persoanei vinovate în limitele stabilite de prezenta lege pentru unul și același accident de vehicul.

Articolul 25. Stabilirea despăgubirilor în cazul avarierii sau distrugerii vehiculului

(1) Despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea vehiculului nu poate depăși:

- a) valoarea pagubei real suportate;
- b) diferența dintre valoarea vehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă determinată de către evaluatori certificați;
- c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege.

(2) În cazul daunei totale, valorile menționate la alin.(1) lit.b) sînt confirmate prin actul de evaluare întocmit de către expertul independent sau unitatea de specialitate (atelier de reparații), acceptate de părți, ori, în cazul transmiterii integrale a vehiculului, sînt stabilite conform ofertei de achiziții a unității de specialitate (atelier de reparații) sau a cumpărătorului individual, aleasă prin concursul ofertelor de prețuri.

(3) În cazul daunei parțiale, valoarea pagubei real suportate de vehicul este egală cu costul reparației părților componente sau a pieselor avariate ori, dacă este necesar, cu costul de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare și montare aferente reparațiilor și înlocuirilor necesare.

(4) Prin părți componente sau piese care trebuie înlocuite se înțeleg cele a căror reparație sau folosință nu mai este posibilă din punct de vedere tehnic din cauza gradului înalt de avariere ori cele a căror reparație este posibilă, dar costul ei, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru demontare și asamblare depășește valoarea de nou a părții componente sau a piesei respective, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru demontare și asamblare.

(5) Costul reparației vehiculului se stabilește pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate (atelierul de reparații) selectată de părți.

(6) Se consideră necesară revopsirea integrală a vehiculului atunci cînd minimum 50% din suprafața exterioară totală a vehiculului este avariata.

(7) Prețurile materialelor, părților componente și ale pieselor înlocuitoare sînt cele practicate de unitățile de specialitate (atelier de reparații), inclusiv din străinătate.

(8) În cazul în care piesele sau materialele necesare pentru repararea vehiculului sînt cumpărate în valută străină, costul lor este egal costului de achiziție prevăzut în actele de cheltuieli prezentate (inclusiv cheltuielile de transport, taxele vamale și TVA aferentă), echivalat cu costul în lei moldovenești la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data plății facturii. În astfel de cazuri, costul părților componente, al pieselor sau al materialelor (cu condiția că acestea sînt comercializate în Republica Moldova) nu va depăși prețul de vânzare practicat de unitățile de specialitate (atelierele de reparații) din Republica Moldova.

(9) Dacă la unele părți componente pentru autovehicul nu există prețuri practicate de unitățile de specialitate, valoarea de nou a acestora se stabilește pe baza prețurilor din cataloagele pieselor de schimb sau, în lipsa acestora, prin analogie cu prețurile la părțile componente ale unor vehicule similare.

(10) În procesul evaluării pagubei, atunci cînd este necesară înlocuirea părților componente și a pieselor, în cazul achitării despăgubirii prin virament în contul bancar al unității de specialitate, quantumul despăgubirii de asigurare urmează a fi stabilit de asigurător ținînd cont de următoarele:

- a) pentru vehicule cu o vechime de exploatare de pînă la 3 ani și un parcurs de pînă la 100000 km, costul reparației vehiculului se stabilește pe baza documentelor emise de către unitatea de specialitate (atelierul de reparații) acceptată de părți. În acest caz, la reparația vehiculului se vor utiliza părți componente și piese originale noi;

- b) pentru vehicule cu o vechime de exploatare de 4 ani și mai mult și/sau un parcurs mai mare de 100000 km, costul reparației vehiculului se stabilește pe baza documentelor emise de către unitatea de specialitate (atelierul de reparații) acceptată de părți. În acest caz, la reparația vehiculului se vor utiliza părți componente și piese noi fabricate în bază de licență (piese after market) sau originale foste în folosință care corespund cerințelor tehnice și de securitate rutieră. În cazul când părțile componente și piesele noi fabricate în bază de licență sau cele originale foste în folosință nu sînt disponibile pe piața autohtonă, paguba real suportată pentru vehicule se va determina conform prețului la părțile componente și piesele originale noi.
- (11) În scopul prevăzut la alin.(10), la calculul vechimii de exploatare a vehiculului, atunci când aceasta nu constituie un număr întreg de ani, dacă din ultimul an s-a consumat o perioadă de pînă la 182 de zile, se ia în considerare numai numărul întreg de ani. Dacă din ultimul an s-a consumat o perioadă de peste 182 de zile, la calcularea vechimii de exploatare a vehiculului, ultimul an se consideră drept an întreg.
- (12) Indiferent de vechimea de exploatare a autovehiculului și parcursul acestuia, în cazul în care despăgubirea de asigurare se solicită în numerar sau prin virament în contul bancar al persoanei păgubite, cuantumul despăgubirii de asigurare se stabilește luînd în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți pentru manopera și pentru materialele aferente reparației sau înlocuirii părților componente și pieselor avariate, precum și pentru părți componente și piese noi fabricate în bază de licență sau originale foste în folosință care corespund cerințelor tehnice și de securitate rutieră. În cazul când părțile componente și piesele noi fabricate în bază de licență sau cele originale foste în folosință nu sînt disponibile pe piața autohtonă, paguba real suportată pentru vehicule se va determina ținînd cont de prevederile alin.(9).
- (13) Actele de evaluare a despăgubirii de asigurare întocmite fără respectarea prevederilor prezentului articol nu pot servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare.
- (14) În cazul unui dezacord între părți cu privire la alegerea expertului independent sau a unității de specialitate ce trebuie să stabilească costul reparației părților componente sau a pieselor avariate, costul lucrărilor de reparație, valoarea vehiculului la momentul accidentului sau valoarea rămasă, părțile urmează să menționeze acest fapt în dosarul de daune, fiind îndreptățite legal să apeleze individual la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru stabilirea pagubelor. În acest caz, la plata despăgubirii de asigurare, părțile vor tine cont de prevederile **art.24 alin.(1) și ale art.29 alin.(2) și (3).**

Articolul 26. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării corporale

- (1) În cazul vătămării corporale, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul scris dintre persoana păgubită și asigurător.
- (2) În cazul prevăzut la alin.(1), despăgubirea de asigurare va include următoarele:
- diferența dintre veniturile nete ale persoanei vătămate și indemnizația primită din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat, pe perioada spitalizării și a concediului medical – pentru persoanele salariate;
 - venitul mediu lunar net realizat din activități desfășurate la ultimul loc de lucru de persoana vătămată, probat cu documente justificative – pentru persoanele care nu au calitatea de salariat;
 - o indemnizație nu mai mică decît coșul minim de consum – pentru persoanele păgubite aflate la data producerii accidentului de vehicul în ultimul an de studii sau de calificare, fără menținerea salariului;
 - eventualele cheltuieli prilejuite de accident, inclusiv cheltuielile de transport ale persoanei accidentate, de tratament, de spitalizare, de recuperare, de protezare, de alimentație specială, conform

- prescripțiilor medicale, probate cu documente justificative, care nu sînt suportate din fondurile de asigurări medicale obligatorii, conform actelor normative în vigoare. Cheltuielile menționate se stabilesc pe baza prețurilor practicate de instituțiile din Republica Moldova, conform documentelor eliberate de acestea sau, în cazurile cînd nicio instituție din Republica Moldova nu practică serviciile menționate, conform documentelor justificative eliberate de instituțiile din străinătate;
- e) cheltuielile real suportate cu îngrijitori pe perioada incapacității temporare de muncă, dacă prin certificat medical se recomandă acest lucru, dar nu mai puțin decît coșul minim de consum.
- (3) În cazul stabilirii invalidității ca urmare a vătămărilor corporale, despăgubirea de asigurare va include diferența dintre venitul mediu lunar și pensia de invaliditate pe perioada pînă la anularea invalidității, în limitele răspunderii stabilite de prezenta lege.
 - (4) În caz de deces al terței persoane, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul dintre succesorii persoanei păgubite sau reprezentantul ei legal și asigurător.
 - (5) În cazul prevăzut la alin.(4), despăgubirea de asigurare va include:
 - a) partea din salariu pierdută de persoanele care s-au aflat la întreținerea defunctului sau care aveau dreptul la pensie de întreținere din partea lui minus indemnizațiile primite din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat;
 - b) cheltuielile de înmormântare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului), probate cu documente justificative;
 - c) cheltuielile de transport al defunctului din localitatea în care a avut loc decesul pînă în localitatea în care a avut loc înmormântarea, probate cu documente justificative.
 - (6) Dacă documentele justificative prevăzute la alin.(5) nu sînt prezentate, despăgubirea se efectuează la prețurile minime pentru servicii similare prestate de birourile de pompe funebre din localitatea în care a avut loc înmormântarea.
 - (7) Determinarea despăgubirii de instanța de judecată se bazează pe evidențele medicale, medico-legale, psihologice și statistice.

Articolul 27. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării sau pieririi animalelor

- (1) Cuantumul despăgubirii pentru vătămarea sau pieirea animalului în accident de vehicul se stabilește pe baza prețului animalului de pe piața locală la data producerii accidentului. Cheltuielile de tratament al animalului vor fi rambursate de către asigurător în baza documentelor justificative prezentate de proprietarul lui.
- (2) Persoana păgubită va prezenta adeverință de la autoritatea locală care confirmă dreptul de proprietate asupra animalului vătămat sau pierit.
- (3) În cazul animalului vătămat care trebuie sacrificat și a cărui carne poate fi valorificată, la calculul despăgubirii se ia în considerare costul cărnii valorificate.

Articolul 28. Stabilirea despăgubirilor în caz de avariere sau distrugere de alte bunuri

- (1) Despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea de bunuri, altele decît cele prevăzute la art.25 și 27, se stabilește în funcție de costul reparației necesar pentru restabilirea lor, în limitele prevăzute la art.13 alin.(1) lit.a).
- (2) Documente tehnice (costurile de reparație și alte cheltuieli) prezentate de persoana păgubită se iau în considerare la stabilirea despăgubirii după verificarea acestora de către asigurător.

Articolul 29. Plata despăgubirilor

- (1) Asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii, care poate fi:
 - a) în numerar;
 - b) prin virament în cont bancar;
 - c) prin virament în contul bancar al unității de specialitate (atelierul de reparații) care a efectuat sau va efectua reparația.
- (2) Obiecțiile referitor la suma despăgubirii se vor comunica asigurătorului în termen de 5 zile calendaristice de la finalizarea dosarului de daune, urmînd ca, în termen de 5 zile din data sau înștiințării, asigurătorul să le soluționeze ori să prezinte dezacordul față de ele. În cazul prezentării dezacordului, asigurătorul va prezenta persoanei păgubite actul de evaluare sau devizul cheltuielilor de reparație și/sau de înlocuire a părților componente ori pieselor avariate, cu indicarea prețurilor, sau alte documente în baza cărora a stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare.
- (3) Dacă persoana păgubită nu este de acord cu decizia asigurătorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare, asigurătorul plătește totuși despăgubirea în cuantumul stabilit și persoana păgubită are dreptul să conteste decizia asigurătorului în instanța de judecată.
- (4) Despăgubirea nu poate fi solicitată de către creditorii persoanei cu asigurare RCA.
- (5) Despăgubirea se plătește de către asigurător nemijlocit persoanei fizice sau juridice păgubite dacă aceasta nu a fost despăgubită de către persoana asigurată sau dacă în acordul dintre persoana păgubită și asigurător nu este stabilit altfel.
- (6) Despăgubirea se plătește persoanelor asigurate total sau parțial dacă acestea probează că au despăgubit persoanele păgubite și că despăgubirea nu urmează a fi recuperată conform art.30.
- (7) În cazul în care în drepturile persoanei păgubite s-a subrogat asigurătorul asigurării facultative, oricare diferență de despăgubire dintre asigurarea facultativă și asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto rămîne pe contul asigurării facultative, fără a fi recuperată de la persoana asigurată, dacă despăgubirea plătită din asigurarea facultativă nu depășește limita maximă a despăgubirii care poate fi acordată de către asigurătorul RCA pentru prejudiciul cauzat în același accident de vehicul, în conformitate cu legislația în vigoare.
- (8) În cazul în care despăgubirea de asigurare se stabilește prin hotărîre judecătorească definitivă, asigurătorul va acorda despăgubire fără a mai fi necesar acordul păgubitului.

Articolul 30. Dreptul asiguratorului de recuperare a sumelor plătite

Asigurătorul RCA are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci cînd:

- a) accidentul a fost produs cu intenție;
- b) accidentul a fost produs în timpul comiterii unor fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice ca infracțiune săvîrșită cu intenție, sau chiar dacă acestea nu au fost săvîrșite pe drumuri publice, sau în cazul săvârșii altor infracțiuni cu intenție;
- c) accidentul a fost produs în timpul cînd autorul infracțiunii săvârșite a încercat să evadeze de la forțele de ordine;
- d) persoana responsabilă de producerea accidentului conducea vehiculul fără permisiunea persoanei asigurate;
- e) la momentul producerii accidentului, vehiculul era condus de o persoană care se afla sub influența alcoolului sau drogurilor sau conducătorul vehiculului a refuzat testarea alcoolscoptică sau

- narcologică sau, după caz, examinarea medicală cu recoltarea probelor biologice, cu excepția celor prevăzute în art.21 alin. (7);
- f) persoana responsabilă de producerea accidentului conducea vehiculul fără permis de conducere, cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere, sau în decursul termenului de aplicare a măsurii de siguranță privind suspendarea provizorie a permisului de conducere;
 - g) persoana responsabilă de producerea accidentului nu este inclusă în contractul de asigurare încheiat între proprietarul vehiculului și asiguratorul de răspundere civilă auto, cu excepția situației prevăzute la art.8 alin.(3) lit.b);
 - h) persoana responsabilă de producerea pagubelor a părăsit locul accidentului de vehicul, contrar prevederilor legale care reglementează circulația rutieră pe drumurile naționale și cele locale;
 - i) utilizatorul vehiculului nu dispune de certificat de revizie tehnică la momentul producerii accidentului;
 - j) asiguratul sau utilizatorul vehiculului nu respectă prevederile art.18 alin.(1) lit.d), e) și g), pentru cheltuielile suplimentare aferente neîndeplinirii prevederilor menționate.

Articolul 31. Decontarea directă între asiguratorii RCA

- (1) Asiguratorul poate oferi, în mod voluntar, decontare directă asiguratului. Decontarea directă între asiguratorii RCA este aplicabilă la îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:
- a) accidentele de vehicul se produc pe teritoriul Republicii Moldova;
 - b) vehiculele implicate în accidentele auto sînt înmatriculate/înregistrate în Republica Moldova;
 - c) prejudiciile sînt produse exclusiv vehiculelor;
 - d) ambele vehicule implicate în accidentul auto au asigurare RCA valabilă la data cazului asigurat;
 - e) prejudiciile exclud vătămarile corporale.
- (2) Procedura de decontare directă se stabilește prin actele normative ale autorității de supraveghere.
- (3) Decontarea directă nu aduce atingere dreptului persoanei prejudiciate în urma unui accident produs de un vehicul asigurat RCA de a institui proceduri pentru recuperarea prejudiciului produs împotriva asiguratorului RCA al persoanei vinovate de producerea accidentului de vehicul.

Capitolul III

BIROUL NAȚIONAL AL ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICULE

Secțiunea I

Organizarea și funcționarea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule

Articolul 32. Organizarea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule

- (1) Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule (în continuare – *Birou Național*) este o asociație profesională, necomercială, cu statut de persoană juridică, constituită ca o asociație independentă și autonomă a tuturor societăților de asigurare, care în condițiile legii, au dreptul de a practica în Republica Moldova asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule, care deține competențe de reprezentare și îndeplinește prerogativele și atribuțiile de Birou Național al Republicii Moldova în Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurare “Carte Verde”.
- (2) Biroul Național își desfășoară activitatea în baza propriului statut, prezentei legi, Regulamentului general al Consiliului Birourilor și actelor normative ale autorității de supraveghere.

- (3) Statutul Biroului Național, modificările și completările lui se aprobă de adunarea generală a membrilor acestuia și se înregistrează în modul stabilit de legislația în vigoare, cu avizul prealabil al autorității de supraveghere.
- (4) Activitatea Biroului Național este supusă supravegherii de către autoritatea de supraveghere în conformitate cu prevederile legislației.

Articolul 33. Funcțiile și atribuțiile Biroului Național

(1) Atribuțiile principale ale Biroului Național sînt:

- a) să supravegheze modul în care membrii săi exercită drepturile și îndeplinesc obligațiile ce derivă din contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externe;
- b) să administreze și să utilizeze mijloacele Fondului de protecție a victimelor străzii și cele ale Fondului de compensare, constituite conform prezentei legi;
- c) să instrumenteze și să lichideze, direct sau prin intermediar, daunele cauzate în accidente de vehicul produse pe teritoriul Republicii Moldova de autoturisme înmatriculate în străinătate, potrivit Regulamentului general al Consiliului Birourilor;
- d) să reprezinte Republica Moldova în relațiile externe din cadrul Consiliului Birourilor;
- e) să reprezinte în fața autorităților, inclusiv a instanțelor de judecată, din Republica Moldova, direct sau prin intermediar desemnat, societățile de asigurare străine care efectuează asigurarea “Carte Verde” și să apere drepturile și interesele acestora;
- f) să încheie, să semneze și să denunțe acorduri cu celelalte birouri naționale sau acorduri bilaterale cu birourile naționale de compensație care nu au aderat la Acordul dintre birourile naționale de asigurări, dar care emit documente de asigurare similare;
- g) să utilizeze, în comun cu autoritatea de supraveghere, un sistem informațional unic aferent asigurării obligatorii de răspundere civilă auto;
- h) să stabilească și să aplice sancțiuni, cu excepția suspendării sau încetării calității de membru, pentru nerespectarea prevederilor statutului și/sau a prevederilor Regulamentului general al Consiliului Birourilor și să informeze autoritatea de supraveghere;
- i) să aplice membrilor săi penalități în mărime de 12% anual, calculate din suma datorată de membru începînd cu data chemării Biroului Național în garanție și pînă la data achitării efective de către membru a sumei datorate. Penalitățile aplicate sînt achitate la bugetul Biroului Național;
- j) să tipărească și să elibereze asigurătorilor licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă formulare de certificat de asigurare “Carte Verde” în termen de 30 zile sau să autorizeze membrii săi să le tipărească;
- k) să exercite alte atribuții stabilite în prezenta lege și în statut.

(2) Biroul Național:

- a) informează sistematic autoritatea de supraveghere, despre neonorarea obligațiilor de către membrii săi, sancțiunile aplicate acestora, despre reclamațiile și sesizările primite din partea altor birouri naționale și despre practicile frauduloase ale membrilor;
- b) elaborează și prezintă autorității de supraveghere, în termen de 4 luni de la sfîrșitul anului financiar, raportul anual de activitate, de asemenea prezintă raportul de audit extern efectuat de către o entitatea de audit de renume internațional, care este înregistrată în Registrul public al entităților de audit de către autoritatea competentă, cu publicarea acestora pe pagina sa web oficială.

Articolul 34. Conducerea Biroului Național

(1) Organele de conducere ale Biroului Național sînt:

- a) adunarea generală a membrilor;
 - b) consiliul de administrație, condus de un președinte;
 - c) directorul executiv.
- (2) De competența exclusivă a adunării generale țin:
- a) aprobarea statutului și a amendamentelor în statut;
 - b) alegerea membrilor consiliului de administrație și a directorului executiv;
 - c) alegerea cenzorilor;
 - d) aprobarea societății de audit extern, conform actelor normative ale autorității de supraveghere;
 - e) aprobarea bugetului anual, a raportului anual și a bilanțului contabil anual al Biroului Național;
 - f) alte atribuții stabilite prin statut.
- (3) Eliberarea către asiguratorii licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă a formularelor certificatelor de asigurare „Carte Verde”, în cazul în care aceștia nu sînt autorizați să le tipărească, ține de competența exclusivă a directorului executiv.
- (4) Competențele consiliului de administrație, ale președintelui acestuia și alte competențe decît cea specificată la alin.(3) ale directorului executiv se stabilesc în statutul Biroului Național.
- (5) Adunarea generală adoptă hotărîri cu votul majorității simple a membrilor Biroului Național.
- (6) Prin derogare de la prevederile alin.(4), hotărîrile adunării generale ce vizează aspecte ale asigurării obligatorii de răspundere civilă auto externă, precum și cele ce vizează competențele stabilite la alin.(2) lit.a), b) și d), sînt adoptate în exclusivitate cu votul majorității simple a asiguratorilor licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă.
- (7) Numirea în funcție a directorului executiv al Biroului Național și a entității de audit extern se aprobă în prealabil de către autoritatea de supraveghere. Directorul executiv trebuie să corespundă cerințelor stabilite pentru persoanele cu funcție de conducere stabilite în Legea cu privire la activitatea de asigurare și reasigurare și în actele normative ale autorității de supraveghere și nu este în drept să transmită responsabilitățile sale altor persoane.

Articolul 35. Calitatea de membru al Biroului Național

- (1) Calitatea de membru al Biroului Național se obține de către asigurator din momentul în care este licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă sau pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă.
- (2) Suspendarea sau retragerea licenței pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto atrage după sine suspendarea sau retragerea calității de membru al Biroului Național.
- (3) Autoritatea de supraveghere va informa Biroul Național despre eliberarea, suspendarea sau retragerea licenței asiguratorului pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă sau pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă în termen de trei zile lucrătoare din momentul adoptării hotărîri.
- (4) Asiguratorul care deține calitatea de membru al Biroului Național are drept de vot deliberativ în adunarea generală a acestuia.,
- (5) Membrii Biroului Național care sînt licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă poartă răspundere comună și solidară pentru obligațiile din trecut, prezente și viitoare ale Biroului Național, asumate în cadrul Sistemului Internațional de Asigurări „Carte Verde”.
- (6) Membrii Biroului Național care sînt licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă își vor desfășura activitatea în conformitate cu regulile stabilite de regulamentele interne ale Consiliului Birourilor și în scopul menținerii Biroului Național în cadrul Sistemului Internațional de Asigurări „Carte Verde”.

- (7) Temei pentru suspendarea sau retragerea licenței pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă de către autoritatea de supraveghere poate servi decizia organului de conducere al Biroului Național privind aplicarea sancțiunilor în cazul în care:
- a) Biroul Național primește 3 sau mai multe cereri justificate de chemare în garanție într-un interval de 3 luni pentru unul și același membru;
 - b) asiguratorul datorează plăți și cotizații ce rezultă din calitatea lui de membru al Biroului Național, inclusiv pentru achitarea primei de reasigurare și nu își îndeplinește obligațiile financiare față de Birou Național în termen de până la 90 de zile de la primirea unei notificări corespunzătoare din partea Biroului;

Articolul 36. Patrimoniul Biroului Național

(1) Patrimoniul Biroului Național se constituie din:

- a) cotizațiile de înscriere și cotizațiile anuale de membru, stabilite în bugetul Biroului Național;
 - b) contribuțiile lunare în Fondul de protecție a victimelor străzii și dobânzile aferente activelor în acest fond;
 - c) contribuțiile lunare în Fondul de compensare și dobânzile aferente lor;
 - d) venitul din activitatea de regularizare a daunelor;
 - e) alte surse legale de venit.
- (2) Cotizația anuală de membru reprezintă partea asiguratorului în veniturile Biroului Național planificate din astfel de cotizații și se determină ca o cotă procentuală din veniturile planificate. Cota procentuală este egală cu cota procentuală a primelor brute de asigurări RCA subscribe de asiguratorii în volumul total al primelor brute de asigurări RCA subscribe de toți asiguratorii licențiați să vândă polițe de asigurare RCA pentru ultimul an fiscal. Cotizația anuală de membru se determină pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă separat și se plătește trimestrial, până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune.
- (3) Cotizația de înscriere reprezintă suma mijloacelor bănești pe care membrul potențial o plătește la Biroul Național. Mărimea cotizației de înscriere se stabilește în statutul Biroului Național și nu poate depăși suma de 3 mii de lei.
- (4) Cheltuielile aferente îndeplinirii prerogativelor și atribuțiilor de Birou Național în Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurări “Carte Verde” vor fi acoperite de partea cotizației anuale de membru stabilită pentru asiguratorii licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă.
- (5) Contribuțiile lunare în Fondul de protecție a victimelor străzii și Fondul de compensare devin proprietatea Biroului Național și nu se restituie în caz de anulare sau încetare a calității de membru în Biroul Național.
- (6) Activitatea Biroului Național este supusă auditului efectuat de către un auditor independent extern autorizat în acest scop de către autoritatea de supraveghere.

Articolul 37. Garanția financiară externă

- (1) Garanția financiară externă se constituie de către Biroul Național la cererea și în mărimea stabilită de Consiliul Birourilor pentru a face față despăgubirilor neachitate ale asiguratorilor pentru asigurările Carte Verde care decurg din propriile retenții de risc. Contribuția financiară a asiguratorului la garanția financiară externă nu se admite ca un activ eligibil care acoperă rezervele lor tehnice, cerințele minime de capital și marja de solvabilitate, fiind un activ grevat cu sarcini.

- (2) Contribuția asigurătorului la garanția financiară externă se calculează ca raport între mărimea garanției și numărul de asigurători licențiați.
- (3) În cazul obținerii de către asigurător a licenței pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă în perioada în care este în vigoare cerința de menținere a garanției financiare externe, Biroul Național recalculează contribuțiile la garanția financiară externă și restituie, în termen de 30 de zile de la data adoptării deciziei autorității de supraveghere privind eliberarea licenței, surplusul creat prin intrarea contribuției asigurătorului nou licențiat către asigurătorii care dețin licență la momentul recalculării.
- (4) În cazul retragerii licenței asigurătorului pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă în perioada în care este în vigoare cerința de menținere a garanției financiare externe, Biroul Național recalculează contribuțiile la garanția financiară externă, iar asigurătorii care dețin licență la momentul recalculării sînt obligați să suplinească insuficiența în termen de 30 de zile din data intrării în vigoare a deciziei autorității de supraveghere privind retragerea licenței.
- (5) În cazul prevăzut la alin.(4) din prezentul articol, contribuția asigurătorului la garanția financiară externă și dobîndă aferentă se transformă în contribuție suplimentară a acestuia la Fondul de compensare, cu respectarea prevederilor art.40 alin.(2) lit.a).

Secțiunea II

Biroul Național în calitate de organism de plată și compensare

Articolul 38. Competențele Biroului Național în calitate de organism de plată a despăgubirilor

- (1) Biroul Național, în calitate de organism de plată a despăgubirilor, garantează, fără a avea beneficiu de discuție, despăgubirea persoanelor prejudiciate, care au fost vătămate în urma accidentelor de vehicule.
- (2) Nicio entitate care a compensat în orice fel persoanele prejudiciate sau a oferit acestora servicii în legătură cu prejudiciile suferite, inclusiv servicii medicale, în baza unor contracte încheiate ori în baza legii, nu are dreptul să solicite de la Biroul Național recuperarea cheltuielilor efectuate.
- (3) Biroul Național nu poate plăti despăgubiri pentru prejudiciile cauzate într-un singur accident care să depășească limitele de răspundere ale asigurătorului RCA prevăzute de legislația în vigoare la momentul producerii accidentului în Republica Moldova sau de legislația altor state pe teritoriul cărora s-a produs accidentul.

Articolul 39. Fondul de protecție a victimelor străzii

- (1) Fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de vehicule ai căror proprietari sau utilizatori nu au încheiat contracte de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, dețin vehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.
- (2) Asigurătorii licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto sînt obligați să contribuie la constituirea fondului prevăzut la alin.(1), proporțional volumului primelor de asigurare încasate pentru această clasă de asigurare. Quantumul cotizației de înscriere și cotizației anuale a asigurătorilor la acest fond se stabilește prin actele normative ale autorității de supraveghere.
- (3) Fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plății despăgubirilor în următoarele condiții:
 - a) dacă vehiculul a fost identificat, dar nu a respectat obligația de încheiere a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, despăgubirea se plătește pentru distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau de sănătate sau deces;

- b) dacă vehiculul a rămas neidentificat, despăgubirea se plătește numai pentru vătămări corporale sau de sănătate, sau deces; dacă un astfel de accident a provocat deces sau vătămare corporală sau de sănătate care a necesitat tratament medical pentru mai mult de 60 de zile, atunci se plătește o despăgubire pentru prejudiciul material adus persoanei vătămate ca echivalentul în lei a sumei ce depășește 500 EUR calculat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc comunicat de Banca Națională a Moldovei pentru ziua producerii accidentului; accidentul cauzat de un vehicul care a rămas neidentificat este accidentul în care vehiculul a intrat în coliziune directă cu partea vătămată sau cu bunurile deteriorate de acesta, după care vehiculul a părăsit locul accidentului;
- c) în caz dacă accidentul are loc în perioada suspendării contractului RCA pentru vehicul, indiferent de persoana care l-a cauzat.
- (4) Fondul de protecție a victimelor străzii se administrează și se utilizează de către Biroul Național, potrivit actelor normative ale autorității de supraveghere și reglementările interne, emise în acest sens. Cheltuielile de constituire, administrare și utilizare a mijloacelor fondului se vor acoperi din disponibilitățile lui.
- (5) Despăgubirile de asigurare plătite din Fondul de protecție a victimelor străzii nu vor depăși limitele stabilite la art.13.
- (6) Biroul Național are obligația de a ține o evidență contabilă distinctă a contribuțiilor în Fondul de protecție a victimelor străzii și a cheltuielilor lui, de a păstra disponibilitățile acestuia în instrumente financiare purtătoare de dobândă, la instituții financiare, în instrumente ale pieței monetare sau în valori mobiliare emise de stat.
- (7) În caz de deficit al Fondului de protecție a victimelor străzii, autoritatea de supraveghere poate majora în cursul anului, pentru acoperirea obligațiilor fondului, contribuția stabilită prin actele sale normative.
- (8) În vederea recuperării sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul Național poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiuni de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu.

Articolul 40. Fondul de compensare

- (1) Biroul Național administrează și utilizează, în strictă conformitate cu Regulamentul general al Consiliului Birourilor, mijloacele financiare ale Fondului de compensare, instituit pentru a garanta:
 - a) rambursarea către birourile naționale din străinătate a sumelor plătite de către acestea cu titlu de despăgubire pentru pagubele produse de către deținători de certificate de asigurare Carte Verde;
 - b) reparația pagubelor produse de către deținătorii de certificate de asigurare Carte Verde false, neautorizate sau modificate;
 - c) plata sumelor datorate către persoanele păgubite în Republica Moldova pentru a compensa pagubele cauzate de către deținătorii de certificate de asigurare Carte Verde emise de asigurătorii din străinătate.
- (2) Fondul de compensare are ca resurse financiare contribuțiile asigurătorilor licențiați pentru asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă, și anume:
 - a) contribuția inițială, cu titlu de garanție în caz de neonorare de către asigurătorul căruia i-a fost suspendată sau retrasă licența ori care se află în procedură de remediere financiară a obligațiilor privind plata despăgubirilor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă în termenul stabilit sau în caz de neachitare a plăților ce rezultă din calitatea lui de membru al Biroului Național. Soldul contribuției inițiale, cu dobânzile aferente, se restituie asigurătorului în termen de 30 de zile din momentul intrării în vigoare a deciziei autorității de supraveghere cu privire la transferul de

- portofoliu cu toate obligațiile de despăgubire sau în termen de 7 ani de la data retragerii licenței, dar nu înainte de lichidarea totală a daunelor și îndeplinirea tuturor obligațiilor de plată care derivă din vânzările anterioare a polițelor de asigurare Carte Verde;
- b) contribuția suplimentară, cu titlu de garanție pentru cazul prevăzut la lit.a), constituită potrivit art.37 alin.(5). Soldul contribuției suplimentare, cu dobânzile aferente, se restituie asigurătorului în termen de 30 de zile din momentul în care devine executorie pentru Biroul Național decizia organelor de conducere ale Consiliului Birourilor referitoare la revocarea sau suspendarea cerinței privind garanția financiară externă, precum și în cazurile prevăzute la lit.a);
 - c) contribuția lunară, destinată realizării obiectivelor Fondului de compensare, conform alin.(1);
 - d) contribuția specială primită de la asigurători sub forma fondurilor proprii, în funcție de necesitățile curente ale Fondului de compensare.
- (3) Sursa de acoperire a contribuțiilor prevăzute la alin.(2), cuantumul și termenul lor de achitare, modul de administrare și de utilizare a resurselor Fondului de compensare se stabilesc prin actele normative ale autorității de supraveghere.
- (4) În cazul în care Biroul Național utilizează mijloace bănești din Fondul de compensare pentru obiectivul prevăzut la alin.(1) lit.a), asigurătorii, în numele cărora au fost utilizate au obligația să compenseze integral aceste cheltuieli.
- (5) Biroul Național are obligația de a ține o evidență contabilă a mijloacelor primite, divizate pe tipuri de contribuții și a cheltuielilor din Fondul de compensare, precum și de a investi disponibilitățile fondului în instrumente financiare purtătoare de dobândă, la instituții financiare, în instrumente ale pieței monetare sau în valori mobiliare de stat.

Articolul 41. Competențele Biroului Național în calitate de centru de informare

- (1) Biroul Național, în calitate de centru de informare, are următoarele atribuții și obligații:
- a) furnizează, la solicitarea persoanelor păgubite sau a centrelor de informare din celelalte state semnatare ale Acordului cu privire la schimbul de informații între centrele de informare, date privind:
 - (i) numele și adresa asigurătorului RCA pentru vehiculul condus de persoana responsabilă de producerea accidentului;
 - (ii) numele și adresa reprezentantului de despăgubiri al asigurătorului RCA, emitent al contractului RCA pentru vehiculul condus de către conducătorul auto vinovat de producerea accidentului, în statul de reședință al persoanei prejudiciate;
 - (iii) numărul contractului RCA;
 - (iv) numele și adresa organului autorizat să primească și să soluționeze cererile de despăgubire în statul de reședință al persoanei prejudiciate, pentru vehiculul condus de către conducătorul auto vinovat de producerea accidentului sau pentru cazul în care proprietarul vehiculului respectiv beneficiază de derogare de la obligativitatea încheierii contractului RCA;
 - b) furnizează, la solicitarea persoanelor prejudiciate care prezintă un interes legitim, numele și adresa proprietarului, ale conducătorului auto obișnuit sau ale utilizatorului vehiculului condus de către conducătorul auto vinovat de producerea accidentului; această informație poate fi solicitată de către persoana prejudiciată în mod direct sau prin intermediul centrului de informare din statul său de reședință; dovada existenței interesului legitim este în sarcina persoanei care face solicitarea; furnizarea acestei informații se face în conformitate cu prevederile legislației privind prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.
 - c) păstrează evidența datelor menționate la lit. (a) și (b) pentru o perioadă de 7 ani după ce înmatricularea vehiculului sau contractul de asigurare a luat sfârșit.

- (2) În scopul îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la alin. (1) lit. b), Biroul Național are drept de acces și pentru consultarea evidențelor cu vehiculele înmatriculate în Republica Moldova, administrate de autoritățile publice, în condiții stabilite de către autoritatea de supraveghere.
- (3) Solicitarea prevăzută la alin. (1) lit. b) se poate face de către persoana prejudiciată, în mod direct sau prin intermediul centrului de informare din statul de reședință.
- (4) Furnizarea de date cu caracter personal potrivit alin. (1) lit. b) se face în conformitate cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal, cu modificările și completările ulterioare, ce se referă la prelucrarea și libera circulație a acestor date.
- (5) Biroul Național nu poate prelucra datele cu caracter personal la care are acces potrivit alin. (2) în alte scopuri decât cele prevăzute de prezenta lege.
- (6) Prin protocolul prevăzut la alin. (2) se stabilesc inclusiv măsurile de natură organizatorică și tehnică pentru asigurarea securității prelucrării datelor cu caracter personal efectuate, în condițiile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Capitolul IV

VERIFICAREA ASIGURĂRII OBLIGATORII DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO

Articolul 42. Evidența asiguraților

- (1) Asigurătorul ține evidența contabilă zilnică distinctă (în regim electronic și pe suport de hârtie) referitor la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto și prezintă raport lunar și trimestrial în modul și în termenele stabilite de autoritatea de supraveghere.
- (2) Asigurătorul înființează și ține zilnic, în regim electronic și pe suport de hârtie, Registrul de evidență a contractelor de asigurare încheiate pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă.
- (3) Asigurătorul este obligat să prezinte autorității de supraveghere și Biroului Național, în modul stabilit, informații despre fiecare contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

Articolul 43. Controlul activității de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

- (1) Inspectoratul Național de Patrulare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne se investește cu funcție de supraveghere asupra deținerii de către proprietarii de vehicule a asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă.
- (2) Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne va exercita, în punctele de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova, funcția de control privind:
 - a) deținerea de către utilizatorii de vehicule înmatriculate în alte state, la intrarea în țară, a documentelor internaționale de asigurare valabile în Republica Moldova;
 - b) deținerea de către toți utilizatorii de vehicule, la ieșirea din țară, a documentelor de asigurare de răspundere civilă auto și a valabilității acestora pentru țara de destinație.
- (3) Stațiile de inspecție tehnică autorizate vor efectua testarea tehnică doar în cazul vehiculelor ai căror proprietari sau utilizatori dețin asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă.
- (4) Entitățile menționate la alin.(1), (2) și (3) vor realiza funcția de control prin utilizarea sistemului informațional unic aferent asigurării obligatorii de răspundere civilă auto în baza acordurilor de schimb de informații cu autoritatea de supraveghere.
- (5) La înscrierea în circulație, la efectuarea de modificări în certificatul de înmatriculare a unui autovehicul și de verificări tehnice periodice, se prezintă neapărat dovada asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă, în condițiile prezentei legi.

- (6) Exploatarea pe teritoriul Republicii Moldova a autovehiculului fără asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sau, după caz, fără document internațional de asigurare valabil în Republica Moldova se sancționează în conformitate cu legislația contravențională în vigoare.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE

Capitolul V EXIGENȚELE FAȚĂ DE ASIGURĂTORUL DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO

Articolul 44. Asigurarea de frontieră

- (1) Asigurarea de frontieră are ca scop acoperirea riscurilor de răspundere civilă pentru vehiculele care sunt înmatriculate într-un stat terț care intră pe teritoriul Republicii Moldova fără a avea un contract RCA valabil sau al căror contract RCA expiră pe perioada șederii în Republica Moldova.
- (2) Conducătorul auto al unui vehicul care este înmatriculat într-un alt stat, cu excepția aceluia care deține un certificat Carte Verde valabil, emis sub autoritatea unui birou național al asiguratorilor competent, încheie un contract de asigurare de frontieră.
- (3) Asigurarea de frontieră se încheie de la data intrării vehiculului pe teritoriul Republicii Moldova sau cel târziu la data expirării documentului internațional de asigurare pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule valabile în Republica Moldova, pentru o perioadă de 30 de zile.
- (4) Pentru vehiculele care staționează în mod obișnuit în alte state decât cele aflate în aria de competență a unui birou național, asigurarea de frontieră se poate prelungi pe noi perioade de câte 30 de zile.
- (5) La încheierea asigurării de frontieră, în baza unei prime de asigurare, se emite conducătorului auto al vehiculului un document denumit Asigurare de frontieră de răspundere civilă pentru vehicule.
- (6) Cerințele privind forma certificatului de asigurare de frontieră sunt prevăzute prin actele normative ale autorității de supraveghere.
- (7) Asigurarea de frontieră acoperă prejudiciile suferite în urma unor evenimente produse în limitele teritoriale de aplicare pe perioada de valabilitate prevăzută în certificatul de asigurare de frontieră.
- (8) Doar asiguratorii licențiați pentru asigurarea de răspundere civilă auto externă au dreptul de încheiere a asigurării de frontieră.
- (9) Conducătorul vehiculului a cărui utilizare pe teritoriul Republicii Moldova este condiționată de încheierea asigurării de frontieră prezintă certificatul de asigurare de frontieră pentru întreaga durată de deplasare a vehiculului pe teritoriul Republicii Moldova, după ce a expirat valabilitatea documentului internațional de asigurare pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, până la ieșirea vehiculului de pe teritoriul Republicii Moldova.
- (10) Conducătorii vehiculelor care nu își îndeplinesc obligația de a încheia asigurarea de frontieră sînt sancționați în conformitate cu prevederile legislației aplicabile în Republica Moldova.

Articolul 45. Dispoziții finale

- (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
- (2) Autoritatea de supraveghere, în termen de 18 luni de la intrarea în vigoare a legii, va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.
- (3) Guvernul, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a legii, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

- (4) Asigurătorii care, la data publicării prezentei legi, dețin licență pentru dreptul de a practica activitatea de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto își vor conforma activitatea până la data intrării în vigoare a prezentei legi.
- (5) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr.414/2016 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de autovehicule.
- (6) Actele normative adoptate de autoritatea de supraveghere în temeiul Legii nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de autovehicule, cu modificările ulterioare, se aplică în continuare, în măsura în care nu contravin prezentei legi, până la abrogarea expresă a acestora.
- (7) Emiterea și vânzarea polițelor de asigurare RCA false sau falsificate și utilizarea pieselor sau ansamblurilor falsificate de către unitățile de specialitate pentru repararea vehiculelor avariate constituie o infracțiune care se sancționează conform Codului penal.